

Vai Priekules novada pašvaldības rīcība, nodrošinot kapsētu apsaimniekošanu un ar kapsētu izmantošanu saistītos pakalpojumus, ir likumīga un lietderīga?

Rīga 2018

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Revīzijas ziņojums

Vai Priekules novada pašvaldības rīcība, nodrošinot kapsētu apsaimniekošanu un ar kapsētu izmantošanu saistītos pakalpojumus, ir likumīga un lietderīga?

2018.gada 7.februārī

Likumības un lietderības revīzija “Vai pašvaldību rīcība, nodrošinot kapsētu apsaimniekošanu un ar kapsētu izmantošanu saistītos pakalpojumus, ir likumīga un lietderīga?”

Revīzija veikta, pamatojoties uz Valsts kontroles Piektais revīzijas departaments 2017.gada 2.janvāra revīzijas uzdevumu Nr.2.4.1–1/2017

Vāka noformējumā izmantota fotogrāfija no Valsts kontroles revidentu arhīva

Cienījamais lasītāj!

Pašvaldības paveikto kapsētu apsaimniekošanas jomā iedzīvotāji novērtē, kad saskaras ar nepieciešamību apbedīt piederīgos vai tuviniekus un apkopjot viņu kapu vietas.

Pirmajā gadījumā iedzīvotāji sagaida saprotamus un ērti pieejamus pakalpojumus un skaidru maksājumu veikšanas kārtību, lai skumju brīdī netiktu apgrūtināti ar sarežģītām birokrātiskām procedūrām. Savukārt rūpēs par tuvinieku atdusas vietām iedzīvotājiem ir būtiski, cik labi iekārtota ir kapsētu infrastruktūra – vai ir sakopti celiņi, uzstādīti soliņi, ierīkotas ūdens ņemšanas vietas, pieejamas atkritumu urnas un nodrošināts viss cits nepieciešamais.

Revīzijā mēs rūpīgi izvērtējam visas šīs lietas, vienlaikus pievēršot uzmanību, vai informācija gan par pakalpojumiem un to saņemšanas kārtību, gan par apbedīto personu reģistriem, kas ļautu nepieciešamības gadījumā atrast savu piederīgo vai tuvinieku, ir pieejama iedzīvotājiem.

Informācijas pieejamībā būtiski ir ņemt vērā iedzīvotāju dažādās vajadzības un paradumus. Ja vieniem informāciju ērtāk ir iegūt pašvaldības mājas lapā internetā, tad citi šo informāciju vēlas saņemt pie kapu pārziņiem vai kapos izvietotajos informatīvajos standos.

Tā kā kapsētu izveide ir saistīta ar ievērojamām investīcijām, tad ir svarīgi par to domāt savlaicīgi un plānot ilgtermiņā. Tāpēc mēs izvērtējam arī pašvaldības plānos paredzētās darbības kapsētu turpmākai attīstībai.

Priekules novada pašvaldība ir daudz padarījusi, labiekārtojot kapsētas, sakārtojot infrastruktūru, savukārt pilnveidojumi ir nepieciešami apbedījumu vietu un apbedīto reģistrēšanā.

Pateicamies Priekules novada pašvaldības vadībai un darbiniekiem par sadarbību, sniedzot revīzijas veikšanai nepieciešamo informāciju un paskaidrojumus, kā arī sniedzot viedokli par kapsētu apsaimniekošanas jomas tālāko attīstību valstī kopumā!

Revīzijas laikā izveidojusies konstruktīvā sadarbība dod mums pārliecību, ka nepieciešamie pilnveidojumi kapsētu pārvaldības un apsaimniekošanas jomā Priekules novadā tiks pilnvērtīgi ieviesti.

Ar cieņu
departamenta direktors

Edgars Korčagins

Saturs

Kopsavilkums	5
Motivācija	5
Galvenie secinājumi	6
Būtiskākie ieteikumi	7
Ziņojuma struktūra	8
Situācijas apraksts	9
Pašvaldības apraksts	11
1. Vai Pašvaldība ir nodrošinājusi iedzīvotājiem iespēju cieņpilni apbedīt aizgājēju, noorganizējot skaidru, vienkāršu procesu un ar to saistīto informāciju, kā arī ir nodrošinājusi kapsētu izmantošanai ērtu un pieejamu vidi?	14
1.1. Vai Pašvaldība ir nodrošinājusi iedzīvotājiem pilnīgu un precīzu informāciju par tās pārziņā esošās kapsētu infrastruktūras izmantošanu?	14
1.2. Vai Pašvaldība ir izveidojusi tādu apbedījumu vietu un apbedīšanas uzskaites sistēmu, kas ļauj pamatot Pašvaldības pieņemtos lēmumus kapsētu infrastruktūras paplašināšanā, kā arī nodrošina kvalitatīvu pakalpojumu?	16
Apbedījumu reģistrācija	16
Kapavietu uzskaitē, neoptu kapavietu apsekošana	18
Kapsētās veikto darbību uzraudzība	19
1.3. Vai Pašvaldība ir nodrošinājusi iedzīvotājiem kapsētu izmantošanai ērtu un pieejamu vidi?	19
2. Vai Pašvaldībā izveidotā attīstības plānošanas un budžeta sistēma atbilst labai pārvaldībai un ļauj pamatot Pašvaldības finanšu resursu izlietojumu iedzīvotājiem prioritārām vajadzībām?	21

2.1. Vai Pašvaldībā ir noteikti konkrēti mērķi un uzdevumi, kas ir saistīti ar kapsētu infrastruktūras attīstību un kapsētu apsaimniekošanu?.....	21
Prioritāšu definēšana attīstības plānošanas dokumentos	21
Mērķu sasniegšanas uzraudzība.....	23
2.2. Vai budžeta plānošana Pašvaldībā tiek sasaistīta ar Pašvaldības attīstības mērķiem un uzdevumiem?	24
Alternatīvo risinājumu analīze.....	25
Budžeta plānošana	26
Pašvaldības viedoklis	28
Revīzijas raksturojums, kritēriji un metodes.....	29
Termini un skaidrojumi	36
1.pielikums	37
Atsauces.....	39

Kopsavilkums

Motivācija

Ik dienu Latvijas kapsētās tiek apbedīti vidēji 78 mirušie. Lielākā daļa no vairāk nekā 1700 kapsētām ir pašvaldību pārziņā, taču liela daļa kapsētu pieder arī baznīcu draudzēm.

Kapsētu izveide un uzturēšana ir uzdots pašvaldībām, taču valstiskā līmenī nav reglamentēta, tāpēc pašvaldības pēc savas izpratnes saistošajos noteikumos reglamentē kapsētu izmantošanu un kapavietu iegūšanu, kā arī nosaka ar to saistītus maksājumus. Vienlaikus pašvaldības ar savu institūciju starpniecību iesaistās apbedīšanas tirgū, piedāvājot dažādus maksas pakalpojumus, tajā skaitā kapa rakšanu, inventāra nomu u.tml.

Ņemot vērā lielo pašvaldību skaitu valstī un to atšķirīgo rīcību ar kapsētu apsaimniekošanu saistīto jautājumu risināšanā, situācija var būtiski atšķirties pat blakus esošās pašvaldībās. Tādējādi piederīgajiem var būt sarežģīti iegūt tiem nepieciešamo ar kapavietas iegūšanu un apbedīšanu saistīto informāciju paaugstināta stresa apstākļos.

Revīzija tika veikta, lai izvērtētu, vai iedzīvotāji var pilnvērtīgi un viņiem ērtā veidā saņemt piederīgo apbedīšanai nepieciešamo informāciju un pakalpojumus, un lai apzinātu pašvaldību rīcību kapsētu izveidošanas un apsaimniekošanas jautājumu risināšanā, izvērtētu tās atbilstību normatīvajiem aktiem, kā arī novērtētu pašvaldību veikto darbību un tām izlietoto līdzekļu izmantošanas efektivitāti.

Revīzijas rezultātā paredzēts apkopot pašvaldību pozitīvo pieredzi un raksturot aizgājēja cieņpilnai apbedīšanai nepieciešamo darbību kopumu, tajā skaitā, vienkāršojot un uzlabojot iedzīvotājiem nepieciešamās informācijas iegūšanu.

Revīzijā kopumā tika vērtēta pašvaldību pārziņā esošo kapsētu izmantošana un apsaimniekošana, tajā skaitā kapsētu teritorijas un infrastruktūras attīstības plānošana un īstenošana, informācijas pieejamība, jomas darbības organizēšana un finansēšana, kā arī uzraudzība un kontrole.

Tika sagatavots informatīvs ziņojums, kurā norādīti būtiskākie konstatējumi, secinājumi, salīdzināta situācija pašvaldībās, tajā skaitā apzinot informāciju par jomas reglamentējumu un noteiktajiem

Revīzija ir veikta, lai sekmētu Pašvaldības pārziņā esošo kapsētu efektīvu pārvaldīšanu nolūkā nodrošināt aizgājēja cieņpilnai apbedīšanai nepieciešamo.

obligātajiem maksājumiem visās 119 pašvaldībās, kā arī pausts Valsts kontroles viedoklis par situāciju valstī kopumā.

Savukārt katrai no izlasē iekļautajām 11 pašvaldībām tika sagatavots atsevišķs ziņojums par kapsētu jomas apsaimniekošanu un attīstību, raksturojot un novērtējot katras pašvaldības darbību atbilstību normatīvajiem aktiem un lietderības aspektiem.

Lai sniegtu pilnīgu ieskatu kapsētu jomas organizācijas un finansēšanas modeļos, revīzijas izlasē tika iekļautas pašvaldības no visiem Latvijas novadiem ar atšķirīgu iedzīvotāju skaitu un sastāvu, atšķirīgu budžetu un administratīvi teritoriālo raksturojumu, kas ļāva aptvert dažādas reliģiskās konfesijas, tradīcijas, kā arī vērtēt atšķirīgus apsaimniekošanas modeļus, finanšu ietekmi uz jomas pakalpojumu nodrošinājumu.

Lai nodrošinātu revidentu secinājumu pārskatāmību, katras nodaļas sākumā norādīts viens vai vairāki vērtētie Pašvaldības darbības rādītāji un sniegts novērtējums, izmantojot luksofora principu: zaļš – vērtējamais aspekts ir sakārtots, dzeltens – ir nepieciešami precizējumi, papildinājumi, sarkans – konstatētas būtiskas neatbilstības, problēmas. Vērtējuma kopsavilkums attēlots sadaļas “Galvenie secinājumi” beigās.

Galvenie secinājumi

Pašvaldība ir noteikusi vienotu kārtību novadā esošo 23 kapsētu izmantošanā un apsaimniekošanā, 2010.gadā pieņemot kapsētu jomu reglamentējošus saistošos noteikumus, tomēr faktiski izveidojusies situācija kapsētu apsaimniekošanā neliecina par vēlmi šo jomu sakārtot un plānveidīgi attīstīt.

Lai gan Pašvaldība ar saistošajiem noteikumiem ir uzdevusi novada kapsētu apsaimniekotājiem un kapsētu pārziņiem veikt apbedījumu vietu un apbedīto reģistrāciju un datu iezīmēšanu kapsētu plānos, kā arī nodrošināt informācijas pieejamību, Pašvaldības noteiktais netiek īstenots:

- ☑ divu pagastu 12 kapsētās netiek kārtoti mirušo reģistrācijas žurnāli; pārējās kapsētās tiek reģistrēta atšķirīga informācija par apbedīto, jo saistošie noteikumi neparedz reģistrējamo datu apjomu;
- ☑ tikai 11 kapsētās tiek apzināta informācija par iepriekš apbedītajiem;

- ☑ ir izstrādāti tikai 10 Pašvaldības pārziņā esošo kapsētu plāni, tomēr nedz kapsētu plāni, nedz dati par apbedītajiem nav pieejami publiski.

Ņemot vērā minēto, iedzīvotājiem var rasties problēmas informācijas iegūšanā par senāk mirušiem tuviniekiem un to apbedījumu vietām.

Precīzas informācijas neesamība neļauj Pašvaldībai plānot kapsētu jomas attīstību, tādējādi netiek nodrošināta sasaiste starp attīstības plānošanu un budžetu – Pašvaldība pastāvīgi īsteno projektus kapsētu infrastruktūras pilnveidošanai, tomēr ne visi kapsētu labiekārtošanas darbi notiek strikti saskaņā ar attīstības plānošanas dokumentos izvirzītajām prioritātēm, noteiktajiem rīcības virzieniem un uzdevumiem, bet gan saskaņā ar kārtējā gada budžeta iespējām. Turklāt nav noteikti konkrēti un izmērāmi kapsētu teritoriju un infrastruktūras attīstībā veicamo darbību rezultāta rādītāji un to salīdzināmas vērtības, kas neļauj novērtēt Pašvaldības sasniegtā atbilstību iepriekš plānotajam, respektīvi, pārliciecināties par veikto darbību atbilstību iedzīvotāju prioritārajām vajadzībām.

Apkopojot secinājumus, sniedzam Valsts kontroles reidentu vērtējumu par mūsu izvirzīto cieņpilnas apbedīšanas nodrošināšanas priekšnosacījumu izpildi Pašvaldībā, darbību atbilstību normatīvajiem aktiem, kā arī izveidotajām kontrolēm (*skatīt 1.attēlu*).

Pašvaldības darbības rādītājs	Sakārtots	Nepieciešami pilnveidojumi	Būtiskas problēmas
Nodrošinājums ar informāciju par būtiskajiem jautājumiem		●	
Kapavietas iegūšanas nosacījumi un procesa vienkāršums	●		
Ar apbedīšanu saistīto pakalpojumu organizēšana			●
Infrastruktūras nodrošinājums, kapsētu labiekārtojums	●		
Atbilstība normatīvo aktu prasībām		●	
Pašvaldības izveidotā kontroles sistēma		●	

1.attēls. Pašvaldības darbību vērtējums.

Būtiskākie ieteikumi

Pamatojoties uz revīzijā konstatēto un mūsu secinājumiem, Pašvaldībai tika sniegti četri ieteikumi, kurus ieviešot:

- ☑ tiks veiktas darbības, lai uzlabotu iedzīvotājiem būtiskās ar kapsētu izmantošanu saistītās informācijas pieejamību;

- ☑ tiks veiktas darbības, lai nodrošinātu labāku pakalpojumu klientam;
- ☑ tiks īstenoti pasākumi, lai pilnveidotu Pašvaldības attīstības un budžeta plānošanu;
- ☑ tiks veiktas darbības, lai uzlabotu Pašvaldībā ieviestās kontroles.

Ziņojuma struktūra

Informācija ziņojumā izklāstīta šādā secībā:

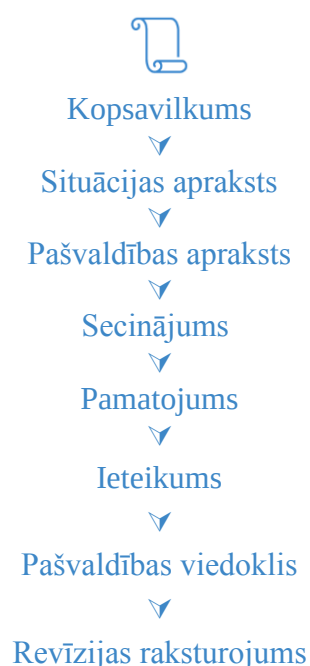
- ☑ Īss kapsētu apsaimniekošanas situācijas apraksts;
- ☑ Pašvaldības īss raksturojums;
- ☑ revīzijas secinājumi, konstatējumi un ieteikumi, sadalot tos divās būtiskās nodaļās; katras nodaļas ievadā ir sniegts Valsts kontroles viedoklis, secinot būtiskāko un to tālāk nodaļā pamatojot ar revīzijas konstatējumiem;
- ☑ revidējamās vienības iesniegtais viedoklis par veikto revīziju;
- ☑ revīzijas raksturojums, kritēriji un metodes (mērķis, juridiskais pamatojums, atbildība, apjoms, ierobežojumi).

Ziņojuma pirmajā nodaļā ir izvērtēta iedzīvotājiem būtiskās informācijas par Pašvaldības kapsētu izmantošanu pieejamība, raksturota Pašvaldības izveidotā apbedījumu vietu un apbedīšanas uzskaites sistēma, kā arī novērtēta kapsētu pieejamība un labiekārtojums.

Ziņojuma otrajā nodaļā ir analizēta Pašvaldības attīstības un budžeta plānošanas sasaiste, izvērtējot, vai līdzekļi kapsētu infrastruktūrā tiek investēti saskaņā ar definētajām prioritātēm un aktuālajām vajadzībām.

Revīzijas ziņojumā ietverts revidējamās vienības iesniegtais viedoklis par veikto revīziju.

Sadaļā “Revīzijas raksturojums, kritēriji un metodes” ietverta informācija par revīzijas veikšanas mērķi, juridisko pamatojumu, atbildību, apjomu, ierobežojumiem, kā arī norādīti vērtēšanas kritēriji un sniegts to izpildes kopsavilkums.

Situācijas apraksts

Kapsētu izveidošanas un uzturēšanas un ar to cieši saistītās mirušo kremācijas un apbedīšanas pakalpojumu sniegšanu likumā “Par pašvaldībām” noteiktās¹ autonomās funkcijas “*gādāt par kapsētu un beigto dzīvnieku apbedīšanas vietu izveidošanu un uzturēšanu*” īstenošanai Latvijā reglamentē MK noteikumi², kā arī likumā noteiktā kārtībā³ izdoti pašvaldību saistošie noteikumi pretēji mūsu kaimiņvalstīm, kur ir pieņemti jomu reglamentējoši likumi⁴.

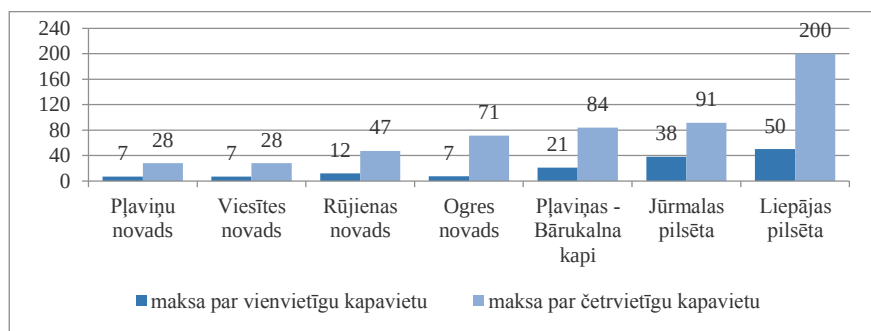
Kapsētu apsaimniekošanas un izmantošanas noteikumi ir izstrādāti 91 pašvaldībā. Tajos ietverts ļoti atšķirīgs jautājumu loks, kā arī konkrētas normas reglamentētas dažādi.

Pašvaldības arī atšķirīgi attiecas pret dažādu maksājumu noteikšanu par to pārziņā esošo kapsētu uzturēšanu un apsaimniekošanu, tomēr viens vai vairāki ar kapsētu izmantošanu saistīti obligāti veicamie maksājumi ir noteikti 80 pašvaldībās. To piemēri attēloti 1.pielikumā.

Piemēram, Priekules novada pašvaldībā ar kapsētu izmantošanu saistīti obligāti veicamie maksājumi nav noteikti, Jūrmalas pašvaldībā ir noteikti⁵ divi maksājumi: maksa par kapavietas piešķiršanu⁶ un kapavietas nomas maksa. Savukārt Dobeles novadā papildus jaunas kapavietas iegādes maksai ir noteikti⁷ vēl arī maksājumi par jaunas kapavietas ierādīšanu un iemērīšanu, par nomas līguma slēgšanu un ar apbedīšanu saistīto dokumentu noformēšanu.

Noteiktie maksājumi variē ļoti lielā amplitūdā, piemēram:

- ☑ revīzijas izlasē iekļautajās pašvaldībās maksa par kapavietas ierādīšanu ir noteikta no 7,00 euro līdz 50,00 euro par vienvietīgu kapavietu un no 28,00 euro līdz 200,00 euro par četrvietīgu kapavietu (skatīt 2.attēlu), savukārt citu administratīvo teritoriju pašvaldībās tā ir noteikta pat 578,51 euro par vienvietīgu kapavietu⁸ un 874,71 euro par četrvietīgu kapavietu⁹;

2.attēls. Kapavietas ierādīšanas maksa revīzijas izlasē iekļauto pašvaldību kapsētās¹⁰, euro.

- ☑ sešās pašvaldībās¹¹ noteiktā nomas maksa par kapavietu gadā ir no 1,42 euro līdz 4,15 euro par vienvietīgu kapavietu.

Līdztekus pašvaldību noteiktajiem obligāti veicamajiem maksājumiem par kapavietas iegūšanu piederīgie var izvēlēties arī citus pašvaldību vai komercsabiedrību piedāvātus maksas pakalpojumus, lai pienācīgi atvadītos no mirušā tuvinieka, piemēram, kapličas nomu atvadu ceremonijai, mirušā uzglabāšanai līdz ceremonijai, kapavietas noformēšanu pirms ceremonijas un sakopšanu pēc apbedīšanas u.tml.

Atšķirīga ir arī pašvaldību tīmekļa vietnēs izvietotā informācija par kapsētu apsaimniekošanu un izmantošanu – saistošie noteikumi, maksas pakalpojumu apraksti, cenrāži ir izvietoti dažādās tīmekļa vietņu sadaļās, un ir nepieciešams ilgs laiks informācijas atrašanai.

Esošā krasī atšķirīgā situācija dažādos novados – kapsētu jomas reglamentējuma esamība, maksājumu veidi, to apmērs, samaksas kārtība, pieejamās informācijas apjoms, tās atrašanai patērējamais laiks – liedz piederīgajam ātri iegūt pilnīgu un salīdzināmu informāciju, kas nepieciešama saistībā ar mirušā radnieka apbedīšanas vietas izvēli, iegūšanu un apbedīšanu.

Valsts kontroles ieskatā pašvaldībai jānodrošina, lai ikviens iedzīvotājs, saskaroties ar nepieciešamību apbedīt piederīgo, to var izdarīt cieņpilni, pēc saviem ieskatiem, vēlmēm un iespējām izvēloties nepieciešamos pakalpojumus. Tam ir nepieciešami šādi priekšnosacījumi:

- ☑ precīza, pilnīga un dažādām mērķauditorijām viegli un ātri atrodamā informācija par jautājumiem, kas saistīti ar apbedīšanu un kapsētu izmantošanu;
- ☑ pieejama kapavieta, ietverot skaidrus tās iegūšanas nosacījumus un vienkāršu procedūru;
- ☑ pieejams un saprotams piedāvāto ar kapsētu izmantošanu un apbedīšanu saistīto pakalpojumu klāsts par samērīgu, objektīvi pamatotu samaksu (cenrāži), kā arī apraksts un saņemšanas kārtība, ieskaitot pakalpojuma saņemšanai nepieciešamos dokumentus;
- ☑ attīstīta kapsētu infrastruktūra, ieskaitot izvadīšanas būves (tajā skaitā kapličas), labiekārtojumu¹² un uzskaites sistēmu, kam jānodrošina iedzīvotājiem ātri un ērti iegūstama informācija par Latvijas kapsētās apbedītajiem, kā arī kapavietu pieejamību.

Ņemot vērā minēto, revīzijā tika izvērtēts:

- ☑ kā Pašvaldība plāno un īsteno kapsētu infrastruktūras attīstību un ikdienas uzturēšanu;
- ☑ vai un kā reglamentēta kapsētu izmantošana, tajā skaitā, vai ir noteikti ar kapsētu izmantošanu saistīti maksājumi;
- ☑ kā iedzīvotājiem iespējams iegūt informāciju par kapavietu iegūšanu un apbedīšanas procesa organizāciju Pašvaldības kapsētās;
- ☑ vai un kā tiek uzskaitītas un kartētas apbedījumiem pieejamās vietas kapsētās un veiktie apbedījumi;
- ☑ kā Pašvaldībā organizēta kapsētu apsaimniekošanai atvēlēto finanšu vadība.

Tāpat tika vērtēta likumības aspektu ievērošana, tajā skaitā:

- ☑ vai kapsētu attīstības plānošana Pašvaldībā notiek atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam un tā ir saskaņota ar budžeta plānošanu;
- ☑ vai ir nodrošināta normatīvajiem aktiem atbilstoša finanšu uzskaites un kontroles sistēma;
- ☑ vai netiek sniegti ar pašvaldību funkciju izpildi nesaistīti pakalpojumi.

Pašvaldības apraksts

Priekules novadā, kura platība¹³ ir 519,66 km², 2017.gada sākumā bija 5782 iedzīvotāji¹⁴. Lai arī valstī ir daudz pēc iedzīvotāju skaita mazāku novadu, arī Priekules novada iedzīvotāju skaits nav vērtējams kā liels: tas tikai nedaudz pārsniedz likumā¹⁵ noteikto novada izveidošanas kritēriju – 4000 iedzīvotāju. Iedzīvotāju skaits novadā samazinās – iepriekšējo piecu gadu laikā tas sarucis par 10,1%¹⁶.

Iedzīvotāju skaita dinamiku ietekmē mirušo skaits: 2014.gadā Pašvaldībā reģistrēti 85, 2015.gadā – 102 un 2016.gadā – 86 mirušie¹⁷.

Priekules novada administratīvajā teritorijā ir 23 Pašvaldības pārziņā esošas kapsētas, 22 no tām iespējams veikt apbedījumus. Apbedīto skaits daļā novada kapsētu attēlots tabulā – informācija par Bunkas pagasta kapsētās apbedītajiem nav pieejama, jo nozaudēta kapu grāmata. Informācija tiek atjaunota, apsekojot kapsētas¹⁸ (*skatīt 1.tabulu*).

Revīzijā tika apsekotas divas no kapsētām – Mālkalna un Lībju kapi –, iepazīstot kapsētu apsaimniekotāja darbību ikdienā.

1.tabula

Pašvaldības kapsētās veikto apbedījumu skaits

Kapsēta	Apbedījumu skaits 2015.gadā	Apbedījumu skaits 2016.gadā
Lībju	34	22
Kalētu	10	13
Virgas	6	8
Gramzdas	5	6
Judu	4	4
Paplakas	9	4
Mālkalna	3	2
Mazgramzdas	2	2
Aizvīķu	1	1
Dāmas	1	1
Elkas	1	1
Nodegu	1	1
Purmsātu	10	1
Servēnu	1	1

Priekules pilsētā esošo Mālkalna un Lībju kapu uzturēšana un apsaimniekošana ir deleģēta PSIA “Priekules nami”¹⁹, savukārt pagastos par kapu apsaimniekošanu atbild pagastu pārvaldes²⁰.

Pašvaldības un kapsētas pārziņa pienākumi saistībā ar kapsētu apsaimniekošanu un izmantošanu ir noteikti saistošajos noteikumos²¹.

Kapsētas īpašniekam ir šādi pienākumi²²:

- ☑ veikt un finansēt kapsētu paplašināšanu, ikdienas uzturēšanu, jaunu kapsētu ierīkošanu un labiekārtošanu;
- ☑ nodrošināt kapsētu arhitektūras un ainavas veidošanu atbilstoši kultūrvēsturiskajām tradīcijām;
- ☑ saglabāt kapavietu vēsturisko inventarizāciju;
- ☑ nozīmēt kapsētas pārzini vai kapsētas apsaimniekotāju, noteikt viņa tiesības un pienākumu.

Kapsētas apsaimniekotājam ir šādi pienākumi²³:

- ☑ uzturēt un labiekārtot kapsētu iekšējos ceļus un celiņus, koplietošanas laukumus, sētas un solus;
- ☑ kopt kapsētās esošos apstādījumus, pļaut zālienu, veikt sanitārās koku circes, labiekārtot kapsētu žogus un vārtus, izvest atkritumus, nodrošināt ūdens ņemšanas vietas;
- ☑ veikt apbedīšanas un apbedījumu vietu precīzu uzskaiti, kā arī nodrošināt šīs informācijas pieejamību;
- ☑ nodrošināt un kontrolēt sanitāro normu un noteikumu ievērošanu.

Kapsētu pārziņiem uzdots²⁴:

- ☑ nospraust un ierādīt kapsētu sektorus un rindas;
- ☑ izdarīt ierakstu mirušo reģistrācijas grāmatā, ierādīt kapa vietu, saskaņot apbedīšanas dienu un laiku;
- ☑ iezīmēt mirušā kapavietu kopējā kapsētas shēmā (brīvā formā);
- ☑ uzraudzīt kapavietas rakšanu un kapavietas sakārtošanu pēc apbedīšanas;
- ☑ uzskaitīt un reģistrēt visas apbedīšanas un apbedījumu vietas, nodrošināt šīs informācijas pieejamību;
- ☑ ziņot novada domei un policijai par kapsētā notikušajiem vandālisma un huligānisma incidentiem, kapsētu lietošanas noteikumu pārkāpumiem.

Pašvaldība saistošajos noteikumos ir noteikusi²⁵ arī apliecinājuma izsniegšanas kārtību gadījumos, ja iedzīvotājam nepieciešams apstiprināt faktus un pierādīt tiesības saistībā ar ģimenes kapavietu vai tajā apbedītajiem radniekiem.

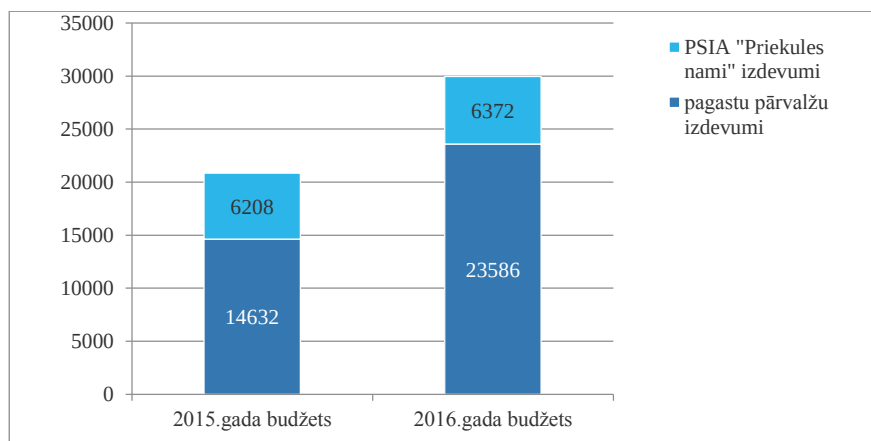
Minētais apliecinājums ir nepieciešams vīzu saņemšanai saskaņā ar Nolīgumu starp Eiropas Kopienu un Krievijas Federāciju²⁶, lai Krievijas Federācijas pilsoņi, kas vēlas apmeklēt militārās un civilās apbedījumu vietas Eiropas Savienības dalībvalstīs, varētu saņemt īstermiņa ieceļošanas vīzu atvieglotā kārtībā²⁷.

Kapsētu pārziņu amati ir izveidoti četros novada pagastos: Bunkas pagastā 0,5 slodzes, Gramzdas pagastā 0,5 slodzes, Kalētu pagastā 0,25 slodzes un Virgas pagastā 0,3 slodzes.

Pašvaldība informēja²⁸:

Kapsētu apsaimniekošanai netiek noteikta atsevišķa sadaļa budžetā, izdevumi tiek iekļauti katras pagasta pārvaldes komunālās saimniecības budžetā, plānojot kārtējā gadā veicamos darbus. Priekules pilsētas kapsētas apsaimnieko, pamatojoties uz deleģēšanas līgumu.

Kopējie kapsētu apsaimniekošanas izdevumi novadā pēc revidentu aplēsēm apkopoti attēlā (skatīt 3.attēlu).

3.attēls. Pašvaldības kapsētu apsaimniekošanas budžets 2015. un 2016.gadā²⁹.

1. Vai Pašvaldība ir nodrošinājusi iedzīvotājiem iespēju cieņpilni apbedīt aizgājēju, noorganizējot skaidru, vienkāršu procesu un ar to saistīto informāciju, kā arī ir nodrošinājusi kapsētu izmantošanai ērtu un pieejamu vidi?

Viens no valsts un pašvaldības galvenajiem uzdevumiem ir publisko pakalpojumu nodrošināšana sabiedrībai³⁰. Valsts pārvaldei, vadot procesus, ir jābūt mazai, efektīvai un uz sabiedrības vajadzībām orientētai, tādējādi arī pašvaldību sniegtajiem pakalpojumiem jābūt orientētiem uz klienta vajadzībām, pakārtojot tam gan resursus, gan organizatorisko struktūru³¹.

Pakalpojumu nodrošināšana sabiedrībai ir viens no galvenajiem valsts un pašvaldību uzdevumiem.

1.1. Vai Pašvaldība ir nodrošinājusi iedzīvotājiem pilnīgu un precīzu informāciju par tās pārziņā esošās kapsētu infrastruktūras izmantošanu?

Pašvaldības tīmekļa vietnē ievietotie dokumenti un sniegtā informācija nedod iespēju iedzīvotājam vienkopus iegūt visu informāciju par Pašvaldības pārziņā esošo Priekules novada

Nodrošinājums ar informāciju par būtiskajiem jautājumiem
Kapavietas iegūšanas nosacījumi un procesa vienkāršums

administratīvās teritorijas kapsētu izmantošanas kārtību un noteiktajiem maksājumiem. Tāpat informācija par kapavietu izvietojumu Priekules novada kapsētās un apbedītajiem publiski nav pieejama.

Pašvaldībām savās tīmekļa vietnēs sadaļā “Pakalpojumi” jānorāda darbības, kas personai jāveic, lai saņemtu pakalpojumu, pakalpojuma saņemšanai nepieciešamo dokumentu uzskaitījums, laikposms, kurā Pašvaldība pieņem lēmumu par pakalpojuma sniegšanu, pakalpojuma maksa (ja tāda ir) saskaņā ar maksas pakalpojumu cenrādi³².

Pašvaldības tīmekļa vietnē nav izveidota sadaļa “Pakalpojumi” – informācija par Pašvaldības sniegtajiem pakalpojumiem ir pieejama katras atbildīgās struktūrvienības tīmekļa vietnes sadaļā, tomēr tajās nav atrodama informācija par kapsētu apsaimniekošanas kārtību un pieejamajiem pakalpojumiem. Tāpat Pašvaldības mājas lapā nav atrodama VARAM izstrādātā kārtība “Miruso apbedīšana soli pa solim”.

Informācija par kapsētu izmantošanu ir pieejama saistošajos noteikumos³³, savukārt tie ir atrodami mājas lapas sadaļas “Pašvaldība” apakšsadaļā “Dokumenti / Saistošie noteikumi” attiecīgajā gadā pieņemto noteikumu sarakstā³⁴. Noteikumus iespējams atrast, arī izmantojot meklētāju.

Pašvaldības saistošajos noteikumos³⁵ ir:

- ☑ noteikts kapsētu darba režīms;
- ☑ noteikti kapsētu iekšējās kārtības noteikumi;
- ☑ noteikti kapsētu īpašnieka un apsaimniekotāja pienākumi;
- ☑ noteikti kapsētu pārziņa pienākumi;
- ☑ noteikta apbedīšanas kārtība;
- ☑ noteikta kapavietu kopšanas kārtība;
- ☑ noteikta informācijas sniegšanas kārtība.

Lai gan saistošajos noteikumos noteikts kapsētu apsaimniekotāja, kā arī kapsētu pārziņa pienākums veikt apbedīšanas un apbedījumu vietu precīzu uzskaiti, kā arī nodrošināt šīs informācijas pieejamību, informācija par Pašvaldības kapsētās apbedītajiem publiski nav pieejama.

Saskaņā ar saistošajiem noteikumiem³⁶ informāciju pēc pieprasījuma izsniedz Pašvaldības Dzimtsarakstu nodaļa gadījumos, kad

Pašvaldība nenodrošina ērti pieejamu skaidru un saprotamu informāciju par kapsētu izmantošanas kārtību un noteiktajiem maksājumiem.

nepieciešams apstiprināt faktus un pierādīt tiesības saistībā ar ģimenes kapavietu vai tajā apbedītajiem radniekiem.

Revīzijā tika konstatēti vairāki veidi, kā nodrošināt pašvaldību apkopotās un sagatavotās informācijas par kapsētu izmantošanu un apbedījumiem publisku pieejamību. Revidentu ieskatā visātrāko un ērtāko pieejamību nodrošina datu publicēšana Pašvaldības mājas lapā tīmeklī, kā arī informācijas standos pie kapsētām.

1.2. Vai Pašvaldība ir izveidojusi tādu apbedījumu vietu un apbedīšanas uzskaites sistēmu, kas ļauj pamatot Pašvaldības pieņemtos lēmumus kapsētu infrastruktūras paplašināšanā, kā arī nodrošina kvalitatīvu pakalpojumu?

Pašvaldības pienākums ir nodrošināt pakalpojumu sniegšanas pilnveidošanu ar mērķi nodrošināt labāku pakalpojuma pieejamību sabiedrībai. Pakalpojumu pilnveidošana savā būtībā ir pastāvīga (cikliska) uzdevumu kopuma veikšana, sākot ar esošās situācijas apzināšanu un izvērtēšanu, pilnveides mērķu izvirzīšanu, beidzot ar pilnveidošanas pasākumu plānošanu un īstenošanu³⁷.

Lai gan Pašvaldība ir pieņēmusi saistošos noteikumus nolūkā nodrošināt visā novadā vienādu apbedījumu reģistrēšanu un kapsētu plānu izveidošanu, tomēr saistošie noteikumi netiek ievēroti – divos pagastos nav iekārtotas kapu grāmatas, 13 kapsētām nav izstrādāti plāni, kā arī esošie reģistri nedod iespēju ātri un ērti iegūt informāciju par apbedītajiem.

Ar apbedīšanu saistīto
pakalpojumu
organizēšana

Apbedījumu reģistrācija

Saskaņā ar saistošajiem noteikumiem:

- ☑ kapsētas apsaimniekotājs ir atbildīgs par apbedīšanas un apbedījumu vietu precīzu uzskaiti³⁸;
- ☑ kapsētu pārzinim ir noteikts pienākums reģistrēt apbedītos mirušo grāmatā un iezīmēt apbedītā kapavietu kopējā kapsētas shēmā³⁹.

Pašvaldība
apbedījumu
atbilstoši
noteikumiem.

nenodrošina
reģistrāciju
saistošajiem

Tomēr saistošie noteikumi nereglamentē apbedījumu reģistrācijas kārtību un reģistrā iekļaujamās informācijas apjomu.

Pašvaldībā ir 22 atvērtās vai daļēji slēgtās kapsētas, taču ne visās tiek kārtotas kapu grāmatas–žurnāli.

Pašvaldība informēja⁴⁰:

Gramzdas pagasta kapsētās un Priekules pagasta kapsētās [apbedīšanas..] faktu pamatojošie dokumenti ir miršanas apliecības.

2017.gada jūlija mēnesī tika veikta visu Virgas pagasta kapsētu elektroniskas datu bāzes izveidošana, uz šo brīdi nolasot un aprakstot visas esošās apbedījumu vietas, lai nākotnē sadarbotos ar LR kapsētu datu digitālo bāzi www.cemety.lv. Līdzīgas darbības ir uzsāktas arī pārējās Priekules novada kapsētās.

Pagastos apbedījumu reģistru kārtu kapsētu pārziņi, Priekules pilsētas kapsētu⁴¹ reģistru kārtu PSIA “Priekules nami”. Turklāt Priekules pilsētas kapsētām vienlaicīgi tiek kārtoti divi atšķirīgi reģistri. Arī pagastu izveidotie reģistri ietver dažādu informāciju (*skatīt 2.tabulu*).

2.tabula

Priekules novada kapu grāmatās reģistrētā informācija

Reģistrētie dati	Mālkalna/ Lībju kapi 1.reģistrs	Mālkalna/ Lībju kapi 2.reģistrs	Kalētu pagasta kapsēta	Virgas pagasta kapsētas
numurs pēc kārtas	*		*	*
apbedītā vārds, uzvārds	*	*	*	*
apbedītā personas kods	*	*		
dzimšanas datums				*
miršanas apliecības numurs	*	*		
miršanas apliecības izdevējiestāde	*			
miršanas datums		*		*
apbedīšanas datums	*	*	*	
apbedītā vecums	*			
kapsēta	*	*		*
sektors u.c.	*42			*43
apbedītājs	*	*		

Nevienā no reģistriem netiek norādīta informācija par kapavietas uzturētāju, lai nepieciešamības gadījumā būtu iespēja ar viņu sazināties.

Kapsētu plāni ir izstrādāti tikai 10 kapsētām.

Priekules pilsētas Lībju kapsētas plānā tiek norādīts:

- ☑ kapavietas atrašanās vieta un lielums – vietu skaits ģimenes kapavietā;

Informācija par veiktajiem apbedījumiem tiek apzināta tikai 11 kapsētās no 22 Pašvaldības kapsētām.

- ☑ mirušā vārds, uzvārds un vecums;
- ☑ apbedīšanas gads.

Lai gan kapsētas īpašniekam ir pienākums⁴⁴ “saglabāt kapavietu vēsturisko inventarizāciju un nodrošināt kapsētu arhitektūras un ainavas veidošanu atbilstoši kultūrvēsturiskajām tradīcijām”, tomēr tikai 11 kapsētās no 22 atvērtajām vai daļēji slēgtajām kapsētām tiek veikts darbs, lai atjaunotu trūkstošo informāciju.

Kapavietu uzskaitē, nekoptu kapavietu apsekošana

Pašvaldības saistošajos noteikumos⁴⁵ ir definēts neuzraudzītas kapavietas un aktētas kapavietas jēdziens, bet nav minēts pienākums veikt kapavietu apsekošanu un aktēšanu:

- ☑ neuzraudzīta kapavieta – kapavieta, kura netiek kopta kopš apbedīšanas brīža vai netiek kopta vismaz piecus gadus pēc kārtas;
- ☑ aktēta kapavieta – Priekules novada daļēji slēgtajās kapsētās no jauna ierādīta kapavieta.

Pašvaldības kapsētās netiek veikta kapavietu uzskaitē, apsekošana un aktēšana ar mērķi apzināt nekoptās kapavietas, kuras varētu tikt izmantotas atkārtotai apbedījumu veikšanai.

Lai Pašvaldība varētu neuzraudzītās un ilgākā laika periodā nekoptās kapavietas piešķirt jaunu apbedījumu veikšanai, tās rīcībā ir jābūt informācijai:

- ☑ kad ir veikts iepriekšējais apbedījums – vai ir pagājis nepieciešamais laiks jauna virsapbedījuma veikšanai;
- ☑ vai kapavieta netiek kopta, tas ir, nav apglabātā tuvinieku vai citu personu, kuras vēlētos saglabāt piemiņas vietu;
- ☑ kā izvērtēt iespējamo kapavietas kultūrvēsturisko nozīmi un nepieciešamību to saglabāt nākamajām paaudzēm vai kapsētas ainavas saglabāšanai.

Pašvaldība norādīja⁴⁶, ka tai nav aktuāla kapavietu trūkuma problēma:

Ņemot vērā to, ka novada teritorijā esošajās kapsētās nav jūtama vietu trūkuma problēma, kā arī nav bijušas strīdus situācijas par vietu piešķiršanu, nav arī šāda veida ietekmes uz pašvaldības budžetu. Kā arī ņemot vērā iepriekšminēto netiek plānots tuvākajā nākotnē izveidot jaunas kapsētas vai paplašināt esošās.

Pašvaldība neveic nekoptu kapavietu apsekošanu un aktēšanu.

Kapsētās veikto darbību uzraudzība

Pašvaldību kapsētās veikto darbību uzraudzību lielākoties īsteno kapsētu pārziņi vai teritoriju apsaimniekotāju pārstāvji. Tie ierāda kapavietas robežas, saskaņo un norāda kapa rakšanas vietu un uzrauga kapa rakšanas normatīvu ievērošanu.

Pašvaldības saistošajos noteikumos ir reglamentējušas arī citu darbību veikšanu, piemēram, atļauju izsniegšanu kapavietas aprīkojuma uzstādīšanai, demontāžai, izvešanai vai rekonstrukcijai, kapa rakšanas pakalpojuma ierobežojumus u.tml.

Pašvaldības saistošajos noteikumos⁴⁷ ir noteikti vairāki kapsētās veikto darbību ierobežojumi, piemēram:

- ☑ kapu pārziņim uzdots kontrolēt un nodrošināt sanitāro normu un kapsētu izmantošanas noteikumu ievērošanu;
- ☑ ir atļauts pēc saskaņošanas ar kapu uzraugu veikt kapavietu labiekārtošanas darbus, izmantojot amatnieku pakalpojumus;
- ☑ noteikts, ka kapavietas aprīkojumam ir jāatbilst noteikumos iekļautajiem kritērijiem.

Pašvaldība informēja⁴⁸, ka darbinieki saskaņā ar saistošajiem noteikumiem kontrolē, uzrauga kapa izrakšanu un transportlīdzekļu kustību kapsētas teritorijā.

1.3. Vai Pašvaldība ir nodrošinājusi iedzīvotājiem kapsētu izmantošanai ērtu un pieejamu vidi?

Pašvaldības kapsētu apsaimniekotājs ikdienas uzturēšanas darbu ietvaros veic tā pārziņā esošo kapsētu labiekārtošanas darbības, tādējādi nodrošinot kapsētā iedzīvotājiem nepieciešamās ērtības, lai apkoptu mirušo tuvinieku piemiņas vietas.

Lai nodrošinātu piederīgajiem iespēju cieņpilni apbedīt aizgājēju, pašvaldībām revidentu ieskatā būtu jānodrošina virkne priekšnosacījumu, tajā skaitā attīstīta kapsētu infrastruktūra, ieskaitot izvadīšanas būves (kapličas u.c.) un teritorijas labiekārtojumu: piemēram, norādes, piebraucamie ceļi, auto stāvlaukumi, teritorijas norobežojums, teritorijas apgaismojums, informācijas stendi, kapsētu

Kapsētu pārziņi uzrauga apbedīšanas atbilstību spēkā esošajiem normatīviem.

Infrastruktūras
nodrošinājums, kapsētu
labiekārtojums

Pašvaldība ikgadējā kapsētu apsaimniekošanas budžeta ietvaros veic kapsētu labiekārtošanu.

celiņi, labierīcības, soliņi, atkritumu urnas, ērtas ūdens ņemšanas vietas, kapusvētku norises vietas aprīkojums.

Pašvaldība informēja⁴⁹, ka veic esošās kapu infrastruktūras ikdienas uzturēšanu un remontus pagasta pārvalžu kārtējā gada budžeta ietvaros, piemēram, 2015. – 2017.gadā veikti šādi labiekārtošanas darbi:

- ☑ uzbūvēts jauns žogs Usaiķu, Gramzdas, Aizvīķu, Virgas un Pētera kapsētā;
- ☑ veikts žoga daļas un vārtu remonts Kalētu kapos, uzbūvēts jauns žogs un vārti Dāmas un Nodegu kapsētā;
- ☑ ierīkota aka ar ūdens pumpi Usaiķu kapsētā, aka Pētera kapsētā, novietota ūdens cisterna Gramzdas, Aizvīķu, Dāmas un Smaižu kapsētā;
- ☑ novietotas tualetes un atkritumu konteineri Kroles, Gramzdas, Aizvīķu un Dāmas kapsētā, tualetes Paplakas un Virgas kapos;
- ☑ saremontēts ceļš uz Dāmas kapsētu;
- ☑ uzbūvēts jauns zvanu tornis Dāmas kapsētā, atjaunots zvanu tornis un krusts Purmsātu kapos;
- ☑ atjaunoti soliņi Virgas un Purmsātu kapos;
- ☑ nozāģēti vai apkopti bīstamie koki.

Ieteikumi

Lai nodrošinātu iedzīvotājiem iespēju cieņpilni apbedīt aizgājēju, Pašvaldībai:

- ☑ nodrošināt iedzīvotājiem būtiskās informācijas par kapavietu iegūšanu un izmantošanu ērtu pieejamību;
- ☑ izveidot vienotu apbedījumu vietu un apbedīšanas uzskaites sistēmu, tajā skaitā iekārtot kapu grāmatas un izstrādāt kapsētu plānus novada kapsētām, kā arī apzināt informāciju par kapsētās veiktajiem apbedījumiem un nodrošināt tās publisku pieejamību.

2. Vai Pašvaldībā izveidotā attīstības plānošanas un budžeta sistēma atbilst labai pārvaldībai un ļauj pamatot Pašvaldības finanšu resursu izlietojumu iedzīvotājiem prioritārām vajadzībām?

Saskaņā ar normatīvo regulējumu pašvaldībai jāizveido attīstības plānošanas sistēma – jāizstrādā attīstības plānošanas dokumenti, kuros jānosaka mērķi, rīcības virzieni, darbības, kā arī sasniedzamais rezultāts un tā rādītāji, lai būtu iespējams novērtēt mērķa sasniegšanu, un jāsapatavo ar attīstības plānošanu saskaņots budžets, paredzot lietderīgāko pašvaldības līdzekļu izlietojumu⁵⁰.

2.1. Vai Pašvaldībā ir noteikti konkrēti mērķi un uzdevumi, kas ir saistīti ar kapsētu infrastruktūras attīstību un kapsētu apsaimniekošanu?

Pašvaldība ir noteikusi administratīvajā teritorijā aktuālās problēmas, kā arī īstenojamās investīciju projektus kapsētu infrastruktūras attīstībai, tomēr nav noteikts kapsētu teritoriju un infrastruktūras attīstībā veicamo darbību sagaidāmais rezultāts, nav noteiktas rezultātīvo rādītāju skaitliskās vērtības, lai novērtētu sasniegto. Arī īstenotā mērķu sasniegšanas uzraudzība nedod priekšstatu par kapsētu infrastruktūras attīstībā sasniegto un vēl darāmo.

Prioritāšu definēšana attīstības plānošanas dokumentos

Pašvaldībā ir izstrādāta un ir spēkā Priekules novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam⁵¹, Priekules novada attīstības programma 2013.–2019.gadam⁵², kura ietver esošās situācijas aprakstu, attīstības programmas īstenošanas rīcības un investīciju plānus.

Atbilstība normatīvo aktu prasībām	
Pašvaldības izveidotā kontroles sistēma	

Pašvaldības programmā Attīstības definētie prioritārie attīstības virzieni kapsētu jomā izrietēja no veiktās situācijas analīzes.

Pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentos sākotnēji izvirzītas ar teritorijas attīstību saistītas prioritātes, mērķi un rīcības, un ir noteikti pasākumi un aktivitātes arī kapsētu teritoriju attīstībā – Attīstības programmā⁵³ paredzēti projekti:

- ☑ “Kapličas ar saldētavu būvniecība Priekules pilsētā”;
- ☑ “Dzīvnieku kapsētas izveide Priekules novadā”;
- ☑ “Kapliču būvniecība vai renovācija pagastu kapsētās, pēc nepieciešamības”.

Attīstības plānošanas dokumentos definētie mērķi un noteiktie rīcības virzieni, darbības, uzdevumi izrietēja no iepriekš veiktās situācijas analīzes:

- ☑ izstrādājot Attīstības programmu, tika veikta iedzīvotāju aptauja⁵⁴, kurā izteikti priekšlikumi kapsētu infrastruktūras uzlabošanai, piemēram, jaunas kapličas būvniecība;
- ☑ Attīstības programmā ir iekļauta SVID tabula⁵⁵, kurā, aprakstot Pašvaldības iespējas, norādīts: “*Veicināt bērnu pakalpojumu biroja atvēršanu Priekulē*”. Tomēr nav veikta plašāka Pašvaldības priekšrocību un trūkumu, iespēju un draudu izvērtēšana, tās rezultātā definējot prioritātes;
- ☑ Attīstības programmā, raksturojot investīciju plānā iekļautos projektus, noteiktas ar kapsētu infrastruktūras attīstību saistītās problēmas un nepieciešamā attīstība – norādīts⁵⁶, ka esošā kapliča Priekules pilsētā “*ir bez saldētavas, ir morāli un fiziski novecojusi, praktiski vairs nespēj pildīt savas funkcijas*”, savukārt dzīvnieku kapsētas izveide nepieciešama, jo “*šāda infrastruktūras objekta novada teritorijā patreiz nav. Plānojam piesaistīt klientus ne vien no sava novada, bet arī no kaimiņu novadiem*”.

2017.gadā aktualizējot Attīstības programmas rīcības un investīciju plānus, ar kapsētu apsaimniekošanu saistītas aktivitātes un projekti tajos vairs netika iekļauti, tomēr izmaiņu pamatojums nav dokumentēts.

Par Attīstības programmā sākotnēji iekļauto projektu “Dzīvnieku kapsētas izveide Priekules novadā”⁵⁷, kurš netiek īstenots, Pašvaldība informēja⁵⁸:

šāds risinājums novadā pašlaik nav aktuāls, līdz ar to pašvaldība nav pieņēmusi nekādu lēmumu tādas izveidei.

Ņemot vērā minēto, secināms, ka attīstības plānošana nenotiek, vadoties no iepriekš noteiktām ilgtermiņa prioritātēm, bet gan

haotiski, ņemot vērā situācijas izmaiņas kārtējā gadā. Turklāt izmaiņu pamatojums netiek sagatavots.

Mērķu sasniegšanas uzraudzība

Lai novērtētu kapsētu teritoriju un infrastruktūras attīstībā sasniegto un salīdzinātu to ar plānoto, jāvērtē uzdevumu izpildē paredzētie sasniedzamie rezultāti un tos raksturojošie rādītāji.

Lai gan aktualizētajos Attīstības programmas rīcības un investīciju plānos nav iekļautas ar kapsētu apsaimniekošanu saistītas aktivitātes, Attīstības programmas sākotnējā versijā Pašvaldība nav noteikusi kapsētu apsaimniekošanas jomā veicamo rīcību sagaidāmos rezultātus, nav noteikti izmērāmi rādītāji (piemēram, Priekules pilsētas kapos plānoto kapliču raksturojošie tehniskie parametri – kopējā platība, telpu veidi u.c.) un to vērtības.

Attīstības programmas⁵⁹ sadaļā “*Priekules novada attīstības stratēģija finansējuma piesaistei*” ir paredzēta prioritāte⁶⁰, mērķis⁶¹ un rīcība⁶², kurai noteikts atbilstošs projekts “*2.7. Kapliču būvniecība vai renovācija pagastu kapsētās, pēc nepieciešamības*”, kā arī vidēja termiņa aktivitātes “*Kapličas ar saldētavu un izvadīšanas mājas būvniecība Priekules pilsētā. Kapliču renovācija, pēc nepieciešamības, novada pagastos*” un ilgtermiņa aktivitātes “*Kapliču uzturēšana*”. Projektam un aktivitātēm sasniedzamais rezultāts nav noteikts.

Savukārt Attīstības programmas⁶³ sadaļā “*Vidēja termiņa attīstības prioritātes un rīcības virzieni*” paredzēti projekti “*Kapličas ar saldētavu būvniecība Priekules pilsētā*” un “*Dzīvnieku kapsētas izveide Priekules novadā*”, kuriem norādīta informācija par pašreizējo pakalpojuma nodrošinājumu, taču nav raksturots ne sasniedzamais rezultāts, ne tā rezultatīvie rādītāji.

Pašvaldība ir noteikusi⁶⁴ arī attīstības dokumentu uzraudzības kārtību un uzraudzības veikšanas periodiskumu – ikgadējā uzraudzība.

Uzraudzība par attīstības mērķu sasniegšanā paveikto tiek īstenota, izstrādājot budžetu nākamajam gadam – pēc budžeta apstiprināšanas tiek aktualizēti Attīstības programmas rīcības un investīciju plāni, izvērtējot budžeta iespējas un apzinot projektu īstenošanas nepieciešamību.

Pašvaldība informēja⁶⁵:

Vismaz reizi gadā tiek veikta attīstības programmas investīciju plāna aktualizācija.

Kapsētu teritoriju un infrastruktūras attīstībā nav noteikts sasniedzamais rezultāts, nav definēti rezultāta rādītāji, to sākotnējās un plānotās vērtības.

Investīciju plāna aktualizācija tiek uzsākta līdz ar jaunā budžeta plānošanu un notiek vienlaicīgi.

Plānošanas dokumenta izpildes uzraudzība notiek kontekstā ar kārtējā gada budžeta sastādīšanu, tā izpildi un uzraudzību.

Tomēr Pašvaldība nav veikusi uzraudzību atbilstoši tās noteiktajai kārtībai – nav sagatavoti ikgadēji Attīstības programmas progressa pārskati, kuros apkopoti un izvērtēti sasniegtie rezultāti, kā arī nav sniegta analīze par izmaiņām Attīstības programmā noteiktajos ietekmes rādītājos.

Revidenti secina: Pašvaldībā izveidotā attīstības plānošanas sistēma ir nepilnīga – lai gan ir definētas ar kapsētu infrastruktūras attīstību saistītas prioritātes, veicamie uzdevumi, tomēr nav noteikti sagaidāmo rezultātu raksturojoši izmērāmi rādītāji. Arī uzraudzība pār paveikto ir nepilnīga.

Tas neļauj Pašvaldībai novērtēt mērķu sasniegšanas pakāpi, plānot turpmāk veicamās darbības un to budžetu.

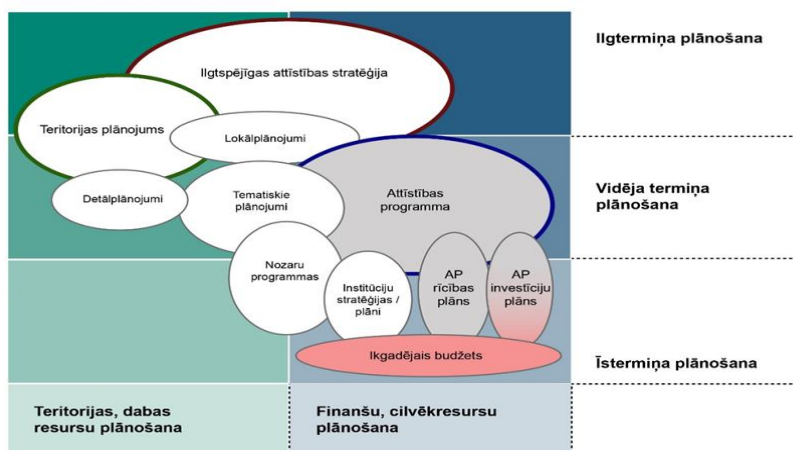
2.2. Vai budžeta plānošana Pašvaldībā tiek sasaistīta ar Pašvaldības attīstības mērķiem un uzdevumiem?

Lai gan Pašvaldība ir izstrādājusi budžeta sagatavošanas noteikumus, tajos nav noteikta budžeta dokumentos iekļaujamā informācija no attīstības plānošanas dokumentiem. Pašvaldības budžeta dokumentos netiek norādīta sasaiste starp plānoto konkrētai jomai piešķiramo finanšu līdzekļu apjomu un Pašvaldības attīstības plānošanas dokumentos noteiktiem rīcības virzieniem, rīcībām, aktivitātēm.

Katrai pašvaldībai ir ļoti rūpīgi jāplāno sava darbība un jāizvērtē šīs darbības rezultāti, lai ar ierobežotajiem finanšu līdzekļiem risinātu tikai aktuālākās problēmas un apmierinātu iedzīvotāju vajadzības.

Atbilstība normatīvo aktu
prasībām

4.attēls. Pašvaldības plānošanas dokumentu sistēma un budžeta vieta tajā. Avots: PPK, 2016.

Lēmumiem par budžeta plānošanu un finansējuma piešķiršanu konkrētām aktivitātēm ir jābūt argumentētiem attīstības plānošanas dokumentos un pamatotiem ar tajos definētajiem mērķiem un noskaidroto problēmu risināšanai noteiktajām prioritārajām rīcībām, kā arī ekonomiski piemērotākās alternatīvas izvēli, tas ir, rīcībai jābūt tādai, lai mērķi tiktu sasniegti ar mazāko finanšu līdzekļu un mantas izlietojumu⁶⁶.

Alternatīvo risinājumu analīze

Izstrādājot Attīstības programmu un nosakot kapsētu apsaimniekošanas jomā veicamos uzdevumus, tajā skaitā paredzot kapličas ar saldētavu būvniecību Priekules pilsētā, Pašvaldība nav definējusi un vērtējusi veicamo uzdevumu alternatīvas, to ietekmi uz mērķu sasniegšanu un Pašvaldības budžetu.

Tomēr Attīstības programmas īstenošanas gaitā Pašvaldība ir izvērtējusi projektu ietekmi uz tās budžetu un pieņēmusi lēmumu⁶⁷ par atteikšanos no kapličas būvniecības, tā vietā ieguldot līdzekļus Priekules slimnīcas izvadīšanas zāles–kapličas remontā.

Pašvaldība informēja⁶⁸:

Priekules pilsētā esošā pašvaldības kapitālsabiedrības “Priekules slimnīca” kapliča bija ļoti sliktā un nepievilcīgā stāvoklī, kuru tās īpašnieks, lai sakārtotu arī savu tehnisko bāzi, vēlējās rekonstruēt, par to informējot pašvaldību kā kapitāldaļu turētāju.

Diskusiju ceļā tika izvērtēts un pieņemts lēmums, ka izdevīgāk ir sakārtot esošo tehnisko bāzi, kam būs nepieciešams daudz

Izstrādājot Attīstības programmu, nav izvērtētas veicamo uzdevumu alternatīvas un to ietekme uz Pašvaldības budžetu.

mazāk finansiālo līdzekļu nekā ceļot pavisam jaunu kapliču jaunā vietā. Darba grupas sanāksmes netika protokolētas, līdz ar to nav iespējams iesniegt dokumentus, kas pierādītu šāda lēmuma pamatotību.

Budžeta plānošana

Saskaņā ar Pašvaldības budžeta plānošanu reglamentējošajiem noteikumiem⁶⁹:

- ✓ viens no Pašvaldības budžeta dokumentiem ir paskaidrojuma raksts;
- ✓ budžeta ekonomists koriģē budžeta tāmju projektus atbilstoši Pašvaldības prioritātēm un ievērojot plānoto budžeta apjomu;
- ✓ gadskārtējā budžeta projekts cita starpā ietver informāciju par investīciju programmu.

Budžeta sagatavošanu reglamentējošajos dokumentos nav noteikts, kāda informācija no attīstības plānošanas dokumentiem iekļaujama paskaidrojuma rakstā, budžeta pieprasījumos.

Budžeta izstrādes gaitā par Priekules pilsētas kapu apsaimniekošanu atbildīgā PSIA "Priekules nami" sagatavo budžeta pieprasījumu nākamajam gadam, kurā norāda⁷⁰:

- ✓ izdevumu pozīciju (veicamo darbu veidus);
- ✓ izmaksu aprēķina pamatojumu (mērvienību, vienību skaitu, vienas vienības cenu, citu informāciju);
- ✓ nākamajam gadam pieprasīto izdevumu summu.

Lai gan Pašvaldības budžeta paskaidrojuma rakstā⁷¹ un budžetam pievienotajā investīciju un prioritāro projektu sarakstā⁷² tiek norādīti nozīmīgākie darbi kapsētu apsaimniekošanas jomā, aktualizētajos Attīstības programmas rīcības un investīciju plānos atbilstošas aktivitātes un projekti nav paredzēti.

Tāpat budžeta dokumentos netiek norādīta sasaiste starp plānoto konkrētai jomai piešķiramo finanšu līdzekļu apjomu un Pašvaldības attīstības plānošanas dokumentos noteiktiem rīcības virzieniem, rīcībām, aktivitātēm.

Minētais neļauj novērtēt Pašvaldības finanšu līdzekļu izlietojuma ekonomiskumu un Pašvaldības rīcības efektivitāti, iegūt objektīvu informāciju lēmumu pieņemšanai par turpmāko rīcību, kā arī sniegt informāciju un skaidrojumus iedzīvotājiem, vai Pašvaldība ir

Finanšu līdzekļi netiek plānoti konkrētu attīstības plānošanas dokumentos noteikto uzdevumu, aktivitāšu īstenošanai.

izvēlējusies ekonomiski pamatotākos un pareizākos risinājumus un vai tie ir samērīgi ar Pašvaldības finansiālajām iespējām.

Ieteikums

Pilnveidot pašvaldības attīstības plānošanas dokumentus, ietverot tajos no konkrētām problēmām un aktuālām vajadzībām izrietošo mērķu un uzdevumu izpildi raksturojošus izmērāmus kapsētu teritoriju un infrastruktūras attīstības darbību rezultātīvos rādītājus, nodrošinot sasaisti ar Pašvaldības budžetu, kā arī pilnveidot iekšējās kontroles nolūkā pastāvīgi un savlaicīgi novērtēt Pašvaldības darbības efektivitāti un ekonomiskumu un operatīvi rast risinājumus noviržu gadījumā.

Pašvaldības viedoklis

Par veikto revīziju

Ir grūti vērtēt, vai revīzija tika veikta laikā un vai tā bija nepieciešama. Taču tās rezultāts, informācijas apkopojums un saņemtie ieteikumi noteikti uzlabos pašvaldības sniegtos pakalpojumus kapu apsaimniekošanas jomā. Pašvaldība uzskata, ka skats no malas vienmēr ļauj vajadzīgajā laikā uzlabot komunikāciju ar iedzīvotājiem un pilnveido pakalpojumu kvalitāti un pieejamību.

Par revīzijas secinājumiem

Mazai pašvaldībai uzliktie pienākumi un risināmie uzdevumi nav mazāki kā lielai pašvaldībai, taču tai ir daudz mazāks budžets dažādu jautājumu risināšanā un līdz ar to arī personāla kapacitāte un profesionalitāte, kas ierobežo tās spējas sniegt maksimāli kvalitatīvus pakalpojumus. Pašvaldībai ir jāstrādā ar tiem resursiem, kas tai ir pieejami. Savu iespēju robežās pašvaldība ir centusies sniegt šo pakalpojumu tik kvalitatīvi, cik tas ir bijis iespējams. Veiktā revīzija un tās laikā konstatētās problēmas ir ļāvušas pašvaldībai uz šo pakalpojumu paskatīties savādāk un saskatīt trūkumus sniegtā pakalpojuma kvalitātē un pieejamībā, kā rezultātā būs iespējams veikt tā uzlabojumus.

Par revīzijas ieteikumiem

Ieteikumi ir saprotami un pamatoti, to realizēšana uzlabos pakalpojuma kvalitāti un pieejamību iedzīvotājiem.

Par revīzijas ieteikumu ieviešanu

Notiek darbs pie kapu apsaimniekošanas reorganizācijas plānošanas un pakalpojuma uzlabošanas; Izveidosim sadaļu “kapu apsaimniekošana” pašvaldības mājas lapā ar vienkārši atrodamu un saprotamu informāciju, kur vērsties nepieciešamības gadījumā; Ieviesīsim vienota veida apglabāto reģistrācijas grāmatas / žurnālus elektroniskā formātā; Izvietosim novada kapsētās, kurās nav, informācijas standus; Informācijas standus papildināsim ar kontaktinformāciju, pie kā vērsties nepieciešamības gadījumā; Uzsāksim pakāpenisku plānveida kapu digitalizāciju.

Revīzijas raksturojums, kritēriji un metodes

Revīzijas mērķis

Revīzijas mērķis ir iegūt pārliecību, ka laika posmā no 2015.gada 1.janvāra līdz 2017.gada 30.jūnijam pašvaldības, nodrošinot kapsētu apsaimniekošanu un ar kapsētu izmantošanu saistīto pakalpojumu sniegšanu, ir rīkojušās tiesiski, efektīvi un ekonomiski.

Juridiskais pamatojums

Likumības un lietderības revīzija “Vai pašvaldību rīcība, nodrošinot kapsētu apsaimniekošanu un ar kapsētu izmantošanu saistītos pakalpojumus, ir likumīga un lietderīga?” Priekules novada pašvaldībā ir veikta, pamatojoties uz Valsts kontroles 2017.gada darba plānu un Piektā revīzijas departamenta 2017.gada 2.janvāra revīzijas uzdevumu Nr.2.4.1–1/2017 un 2017.gada 23.februāra un 2017.gada 2.marta revīzijas uzdevuma grozījumiem.

Revīziju veica revīzijas grupas vadītājs vecākais valsts revidents Jānis Lielkalns, valsts revidenti Pēteris Bricis, Ingūna Vanaga un valsts revidentes juristes Guna Rudzīte, Zane Riekstiņa (līdz 2017.gada 8.februārim) un Baiba Bebre (no 2017.gada 20.februāra).

Revidentu un revidējamās vienības atbildība

Valsts kontroles revidenti ir atbildīgi par revīzijas ziņojuma sniegšanu, kas pamatojas uz revīzijas laikā gūtiem atbilstošiem, pietiekamiem un ticamiem revīzijas pierādījumiem.

Pašvaldība ir atbildīga par normatīvo aktu ievērošanu un revidentiem sniegtās informācijas patiesumu.

Revīzijas apjoms un ierobežojums

Revīzija ir veikta saskaņā ar Latvijas Republikā atzītiem starptautiskajiem revīzijas standartiem. Revīzija plānota un veikta tā, lai iegūtu pietiekamu pārliecību par revīzijas apjomā iekļautās revidējamās vienības – Priekules novada pašvaldības – rīcības tiesiskumu, efektivitāti un ekonomiskumu, veicot Pašvaldības pārziņā esošo kapsētu apsaimniekošanu nolūkā nodrošināt piederīgajiem cieņpilnu aizgājēja apbedīšanu.

Revīzija veikta par laika posmu no 2015.gada 1.janvāra līdz 2017.gada 30.jūnijam.

Revīzija ir par Pašvaldības darbību laika posmā no 2015.gada līdz 2017.gada jūnijam.

Mērķis – Pašvaldības un tās institūciju darbības efektivitāte, kā arī kapsētu infrastruktūras izveidē un apsaimniekošanā ieguldīto līdzekļu izlietojuma ekonomiskums.

Vērtēšanas kritēriji

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir izpildīts / nav izpildīts
Vai pašvaldību rīcība, nodrošinot kapsētu apsaimniekošanu un ar kapsētu izmantošanu saistītos pakalpojumus, ir atbilstoša normatīvajiem aktiem, efektīva un ekonomiska?		
1. Vai Pašvaldības izstrādātā un ieviestā attīstības plānošanas sistēma atbilst normatīvajos aktos noteiktajam, kā arī labas pārvaldības pamatprincipiem?		
1.1. Vai Pašvaldība ir veikusi situācijas analīzi, lai definētu aktuālās risināmās problēmas un iedzīvotāju vajadzības?	Ir veikta SVID analīze	☑ Kritērijs ir izpildīts daļēji – SVID analīzē raksturota kapsētu apsaimniekošana, bet nav veikta plašāka priekšrocību un trūkumu, iespēju un draudu izvērtēšana.
	Ir organizētas dažādu grupu, mērķauditoriju aptaujas	☑ Kritērijs ir izpildīts – ir iegūts mērķa grupu viedoklis par kapsētu apsaimniekošanu.
	Veiktās situācijas analīzes rezultātā ir definētas aktuālās problēmas, iedzīvotāju vajadzības	☑ Kritērijs ir izpildīts – ir noteiktas problēmas kapu apsaimniekošanā un noteiktas Pašvaldības attīstības prioritātes.
1.2. Vai Pašvaldība, nosakot prioritāšu īstenošanai veicamos uzdevumus, ir vērtējusi iespējamās alternatīvas un izvēlējusies no efektivitātes un ekonomiskuma aspektiem pamatotākos risinājumus?	Pašvaldība ir definējusi alternatīvas	☒ Kritērijs nav izpildīts – alternatīvas nav aprakstītas.
	Ir novērtēta alternatīvo risinājumu ietekme uz mērķu sasniegšanu	☑ Kritērijs ir izpildīts daļēji – Pašvaldība ir izvērtējusi kapličas būvniecības lietderīgumu.
	Ir aprēķināta alternatīvo risinājumu finansiālā ietekme uz Pašvaldības budžetu	☑ Kritērijs ir izpildīts daļēji – Pašvaldība ir atteikusies no kapličas būvniecības, tā vietā ieguldot līdzekļus slimnīcas izvadīšanas zāles remontā.
1.3. Vai Pašvaldība ir noteikusi definēto mērķu sasniegšanai veicamo uzdevumu sagaidāmo rezultātu un izmērāmus rezultātīvos rādītājus, kā arī to sākotnējās un plānotās (sasniedzamās) vērtības?	Pašvaldība ir aprakstījusi attīstības dokumentos noteikto darbību izpildes sagaidāmo rezultātu	☒ Kritērijs nav izpildīts – nav aprakstīti sagaidāmie rezultāti.
	Ir noteikti rezultatīvie rādītāji	☒ Kritērijs nav izpildīts – izmērāmi sagaidāmo rezultātu raksturojošie rādītāji nav noteikti.
	Lai noteiktu mērķu sasniegšanas, uzdevumu izpildes pakāpi, ir noteiktas rezultatīvo rādītāju sākotnējās vērtības un	☒ Kritērijs nav izpildīts – salīdzināmas rezultatīvo rādītāju vērtības nav noteiktas.

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir izpildīts / nav izpildīts
	sasniedzamās vērtības	
1.4. Vai Pašvaldības budžeta dokumentos ir nodrošināta sasaiste ar attīstības plānošanu, norādot, kāds līdzekļu apjoms ir paredzēts katra uzdevuma izpildei noteiktā periodā?	Ir izstrādāti Pašvaldības budžeta sagatavošanas noteikumi un tajos noteikta precīza budžeta pieprasījumos iekļaujamā informācija no attīstības dokumentiem	☑ Kritērijs ir izpildīts daļēji – ir izstrādāts budžeta plānošanu reglamentējošs dokuments – noteikumi, taču tajā nav noteikta budžeta pieprasījumos iekļaujamā informācija no attīstības dokumentiem.
	Ir sagatavots budžeta paskaidrojuma raksts, kurā pamatota līdzekļu piešķiršana konkrētu uzdevumu izpildei	☒ Kritērijs nav izpildīts – paskaidrojuma rakstā netiek norādīts finansējuma piešķiršanas mērķis attīstības dokumentos norādītu uzdevumu izpildei.
	Budžeta pieprasījumos sniegtas atsaucis uz attīstības plānošanas dokumentos noteiktajiem mērķiem, uzdevumiem	☒ Kritērijs nav izpildīts – tāmēs nav norādītas atsaucis uz attīstības plānošanas dokumentos definēto rīcību ietvaros veicamajām aktivitātēm.
1.5. Vai Pašvaldība attīstības plānošanas dokumentos noteiktā kārtībā ir veikusi mērķu sasniegšanai veicamo uzdevumu izpildes uzraudzību un kontroli?	Pašvaldība ir noteikusi attīstības plānošanas sistēmas uzraudzības kārtību	☑ Kritērijs ir izpildīts – ir noteikta uzraudzības kārtība.
	Uzraudzība ir īstenota saskaņā ar Pašvaldības noteikto kārtību	☒ Kritērijs nav izpildīts – nav sagatavoti ikgadēji Attīstības programmas progress pārskati.
2. Vai Pašvaldība ir nodrošinājusi iedzīvotājiem iespēju cieņpilni apbedīt aizgājēju, noorganizējot skaidru, vienkāršu procesu un ar to saistīto informāciju, kā arī ir nodrošinājusi kapsētu izmantošanai ērtu un pieejamu vidi?		
2.1. Vai Pašvaldība ir izstrādājusi kapsētu izmantošanu reglamentējošus iekšējos normatīvos aktus un tajos ir aprakstījusi visus iedzīvotājiem aktuālos ar kapsētu izmantošanu saistītos jautājumus (kapavietu iegūšana un apsaimniekošana, maksājumi, maksas pakalpojumi, pakalpojumu saņemšanas kārtība u.tml.)?	Ir izstrādāti jomu reglamentējoši saistošie noteikumi; ir noteikti maksas pakalpojumi – izstrādāts cenrādis	☑ Kritērijs ir izpildīts – Pašvaldībā ir pieņemti saistošie noteikumi.
	Pašvaldība ir aprakstījusi iedzīvotājiem būtiskus kapsētu izmantošanas jautājumus: - kapavietu iegūšana; - kapavietu uzturēšana un apsaimniekošana, tajā skaitā nekoptu kapavietu aktēšana; - ar kapsētu izmantošanu	☑ Kritērijs ir izpildīts daļēji – saistošajos noteikumos nav noteikta kapavietu apsekošanas un aktēšanas kārtība.

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir izpildīts / nav izpildīts
	saistīto maksājumu veidi un apmērs; - apbedīšanas kārtība	
2.2. Vai Pašvaldība ir nodrošinājusi visas ar kapsētu izmantošanu saistītās informācijas (saistošie noteikumi, pakalpojumu cenrāži, pakalpojumu saņemšanas kārtība u.c.) ērtu pieejamību?	Pašvaldības mājas lapā ir izveidota sadaļa par kapsētu apsaimniekošanu un izmantošanu / visa informācija ir pieejama sadaļā "Pakalpojumi"	⊗ Kritērijs nav izpildīts – mājas lapas sadaļā "Pakalpojumi" nav pieejama informācija par kapsētu apsaimniekošanu un izmantošanu.
	Ar kapsētu izmantošanu saistīto maksas pakalpojumu cenrādis ir saistošo noteikumu pielikums	Netiek vērtēts.
	Pašvaldības mājas lapā ir ērti pieejama VARAM izstrādātā kārtība "Miruso apbedīšana soli pa solim"	⊗ Kritērijs nav izpildīts – kārtība nav pieejama Pašvaldības mājas lapā.
2.3. Vai Pašvaldība ir izveidojusi apbedījumu vietu un apbedīšanas uzskaites sistēmu un ir apzinājusi informāciju par kapsētās pieejamajām apbedījumu vietām, kā arī ir nodrošinājusi šīs informācijas publicitāti?	Pašvaldībā ir izveidots kapsētu plānojums, kurā norādītas apbedījumu vietas	⊙ Kritērijs ir izpildīts daļēji – desmit kapsētās no 22 atvērtajām vai daļēji atvērtajām kapsētām ir kapsētu plāni.
	Informācija par apbedījumu vietām un apbedītajiem ir pieejama	⊙ Kritērijs ir izpildīts daļēji – informācija par apbedījumu vietām un apbedītajiem ir pieejama kapsētu pārziņiem, tomēr tā nav publiski pieejama.
	Ir noteikta apbedīšanas reģistrācijas kārtība	⊙ Kritērijs ir izpildīts daļēji – lai gan ir noteikts pienākums reģistrēt apbedījumus, tas divu pagastu kapsētās netiek darīts, turklāt apbedījumu reģistrā ietvertā informācija nav vienāda visā novadā.
	Ir noteikta uzraudzība pār Pašvaldības kapsētās veiktajiem apbedījumiem	⊙ Kritērijs ir izpildīts – kapsētu pārziņi uzrauga kapsētās veiktās darbības.
2.4. Vai Pašvaldības izveidotais regulējums un uzskaites sistēma ļauj izvērtēt Pašvaldības pieņemto lēmumu pamatotību?	Pašvaldība ir apkopojusi vēsturisko apbedījumu informāciju un apzinājusi pieejamo apbedījumu vietu skaitu	⊙ Kritērijs ir izpildīts daļēji – ir uzsākta vēsturisko datu apzināšana.
	Pašvaldības apkopotā informācija	⊗ Kritērijs nav izpildīts – Pašvaldība

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir izpildīts / nav izpildīts
	ir izmantota lēmuma pieņemšanai par infrastruktūras attīstību kapsētās (teritoriju paplašināšana, kapliču būve)	neapkopo informāciju tādā formātā, lai to varētu izmantot lēmumu pamatošanai.
2.5. Vai Pašvaldība ir nodrošinājusi kapsētu pieejamību, izveidojot un labiekārtojot apkārtējo vidi?	Pašvaldība ir izveidojusi ērtu un pieejamu vidi kapsētās, tajā skaitā, sakārtojusi pievedceļus, ierīkojusi auto stāvlaukumus, apgaismojumu, izveidojusi un uztur celiņu tīklu, ierīkojusi ūdens ņemšanas vietas, tualetes, kā arī nodrošinājusi atpūtas iespējas (soliņus)	☑ Kritērijs ir izpildīts – Pašvaldība pastāvīgi pilnveido kapsētu labiekārtojumu.
3. Vai Pašvaldības rīcība ar finanšu līdzekļiem, nodrošinot kapsētu darbību un uzturēšanu, ir ekonomiski pamatota:		
3.1. vai Pašvaldībā ir nodrošināta atsevišķa kapsētu apsaimniekošanas izdevumu grāmatvedības uzskaitē?		
3.2. vai Pašvaldībā ir izstrādāta maksas pakalpojumu cenu noteikšanas un izdevumu sadales metodika?		
3.3. vai Pašvaldība ir veikusi ar kapsētu izmantošanu un uzturēšanu saistīto faktisko izdevumu kalkulāciju un tās noteiktās maksas pakalpojumu cenas atbilst faktiskajiem izdevumiem?		
3.4. vai Pašvaldība sniedz tikai tādus maksas pakalpojumus kapsētu jomā, kurus nevar nodrošināt tirgus, un pirms dalības uzsākšanas apbedīšanas pakalpojumu tirgū ir veiktas normatīvajā aktā ⁷³ noteiktās darbības?		
3.5. vai Pašvaldība veic precīzu ar kapsētu izmantošanu saistīto maksājumu uzskaiti un nodrošina atbilstošu ieņēmumu kontroli?		
3.6. vai Pašvaldība, paplašinot kapsētu teritoriju un veicot infrastruktūras objektu būvniecību, ir izvērtējusi ekonomiskuma aspektus – ietekmi uz Pašvaldības budžetu?		
	Ir nodrošināta kapsētu izdevumu uzskaitē atsevišķā funkcionālās klasifikācijas kodā	☒ Kritērijs nav izpildīts – kapsētu izdevumi netiek uzskaitīti atsevišķā funkcionālās klasifikācijas kodā.
	Pašvaldībā ir izstrādāta maksas pakalpojumu cenu noteikšanas un izdevumu sadales metodika	Netiek vērtēts.
	Pašvaldība ir veikusi kalkulāciju ar kapsētu izmantošanu saistīto pakalpojumu faktisko izmaksu noteikšanai	Netiek vērtēts.
	Pašvaldības noteiktās maksas pakalpojumu cenas atbilst faktiskajiem izdevumiem	Netiek vērtēts.
	Pašvaldība nesniedz ar apbedīšanu saistītus pakalpojumus, kuri nav	Netiek vērtēts.

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir izpildīts / nav izpildīts
	attiecināmi uz pašvaldību funkcijas ⁷⁴ izpildi	
	Pašvaldība ir izpildījusi normatīvajā aktā ⁷⁵ noteikto – ir veikusi izvērtējumu	Netiek vērtēts.
	Pašvaldībā ir nodrošināta ieņēmumu kontrole – pakalpojumu sniedzēja uzskaites dati tiek regulāri salīdzināti ar grāmatvedības reģistriem	Netiek vērtēts.
	Ir veikta alternatīvu analīze, kas ietver ekonomisko izvērtējumu, nosakot risinājumu iespējamo ietekmi uz Pašvaldības budžetu	⊗ Kritērijs nav izpildīts – alternatīvu ietekme uz budžetu nav vērtēta.

Revīzijas metodes

Revīzijā izmantotas šādas galvenās metodes:

- ☑ analizēti jomas darbību reglamentējošie ārējie normatīvie akti, tajā skaitā kaimiņvalstīs, un Pašvaldības iekšējais normatīvais regulējums, kā arī par jomas darbību veiktie pētījumi;
- ☑ vērtēta Pašvaldības attīstības plānošanas sistēma, attīstības plānošanas sasaiste ar budžeta plānošanu, uzraudzības un kontroles sistēma;
- ☑ analizēta Pašvaldības plānoto jomas projektu izpilde;
- ☑ vērtēta ar jomu saistītā uzskaites sistēma Pašvaldībā;
- ☑ apsekota ar jomu saistītā infrastruktūra Pašvaldībā, veicot fotofiksāciju;
- ☑ analizēti Pašvaldības izdevumi jomas darbībai, pārbaudīti Pašvaldības uzrādītie izdevumu attaisnojuma dokumenti;
- ☑ intervēti Pašvaldības atbildīgie darbinieki;
- ☑ veikta pašvaldību anketēšana.

Revīzijas grupas vadītājs:
vecākais valsts revidents

J.Lielkalns

Revīzijas grupa:
valsts revidente

I.Vanaga

valsts revidents

P.Bricis

valsts revidente juriste

valsts revidente juriste

G.Rudzīte

B.Bebre

Termini un skaidrojumi

Saīsinājums / termins	Skaidrojums
Aktēšana	Nekoptu kapavietu apzināšana, apsekošana un akta noformēšana
Attīstības programma	Priekules novada attīstības programma 2013. – 2019.gadam (apstiprināta ar Priekules novada domes 25.07.2013. lēmumu (protokols Nr.3, 6.punkts))
MK	Ministru kabinets
Pašvaldība	Priekules novada pašvaldība
PMLP	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
PSIA	Pašvaldības sabiedrība ar ierobežotu atbildību
PVN	Pievienotās vērtības nodoklis
SIA	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SVID	Priekšrocību un trūkumu, kā arī ārējās vides iespēju un risku novērtēšana, izstrādājot organizācijas stratēģiju, no angļu val. – <i>SWOT (strengths, weaknesses, opportunities, threats) analysis</i> ⁷⁶
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

1.pielikums

Pašvaldību noteiktie obligāti veicamie maksājumi par kapsētu izmantošanu.

Pašvaldība	Līguma slēgšana	Vienreizēja maksa par vienvietīgas kapavietas piešķiršanu (euro, bez PVN)	Ikgadēja nomas maksa par kapavietu (euro, bez PVN)	Vienreizēja maksa par apbedīšanu (euro, bez PVN)	Vienreizēja maksa par kapavietas ierādīšanu dabā, uzmērīšanu (euro, bez PVN)
<i>Revīzijas izlasē iekļautās pašvaldības</i>					
Aglonas novads	—	—	—	—	—
Engures novads	—	—	—	—	—
Jūrmalas pilsēta	—	38,00	0,83 (par 1 m ²)	—	—
Kārsavas novads	—	—	—	—	—
Liepājas pilsēta	—	50,00	—	—	—
Ogres novads ⁷⁷	—	maksa par zemesgabala rezervēšanu kapavietai bez apbedījuma – 28,46 euro par vienu kvadrātmetru ⁷⁸	—	—	7,11 (novadā deklarētajiem) 14,22 (citur deklarētajiem)
Pļaviņu novads	—	—	—	—	7,00–21,00
Priekules novads	—	—	—	—	—
Rojas novads	—	—	—	—	—
Rūjienas novads	—	11,76	2,35 (par vienvietīgu kapavietu)	11,76	—
Viesītes novads	—	7,02	—	—	—

Pašvaldība	Līguma slēgšana	Vienreizēja maksa par vienvietīgas kapavietas piešķiršanu (euro, bez PVN)	Ikgadēja nomas maksa par kapavietu (euro, bez PVN)	Vienreizēja maksa par apbedīšanu (euro, bez PVN)	Vienreizēja maksa par kapavietas ierādīšanu dabā, uzmērīšanu (euro, bez PVN)
<i>Piemēri no revīzijas izlasē neiekļautām pašvaldībām</i>					
Alūksnes novads	—	—	—	33,06 par kapsētas pārziņa pakalpojumiem vienā apbedīšanas reizē ⁷⁹	—
Dobeles novads	3,56	21,34 (novadā deklarētajiem) 45,00 (citur deklarētajiem)	—	4,27 (ieraksts apbedīto reģistrā, apbedījumu kartēšana)	5,69
Ikšķiles novads	—	28,46	—	—	7,11
Jaunpiebalgas novads	—	—	—	4,27 par jauna apbedījuma atkritumiem	—
Jelgavas pilsēta	2,85	21,34–99,60 (atkarībā no kapsētas)	—	14,23	—
Madonas novads	—	14,94 (apbedīšanas gadījumā) vai 44,82 (par kapa vietas iegūšanu uzturēšanā) ⁸⁰	—	—	—
Mazsalacas novads	10,10 (novadā deklarētām personām ⁸¹), 202,14 (pārējiem)	—	—	—	—

Atsauces

- ¹ Likuma "Par pašvaldībām" 15.panta pirmās daļas 2.punkts.
- ² MK 29.12.1998. noteikumi Nr.502 "Aizsargjoslu ap kapsētām noteikšanas metodika", MK 19.07.2005. noteikumi Nr.523 "Kārtība, kādā ievēd valstī vai izved no tās miruša cilvēka ķermeni, pārvadā, glabā, apbedī vai kremē no infekcijas slimības miruša cilvēka ķermeni un veic obligāto patoloģianatomisko izmeklēšanu diagnozes precizēšanai pēc slimnieka nāves", MK 27.03.2007. noteikumi Nr.215 "Kārtība, kādā veicama smadzeņu un bioloģiskās nāves fakta konstatēšana un miruša cilvēka nodošana apbedīšanai", MK 29.06.2010. noteikumi Nr.600 "Kremācijas noteikumi", MK 29.09.2009. noteikumi Nr.1114 "Noteikumi par dzīvnieku kapsētu iekārtošanas, reģistrācijas, uzturēšanas, darbības izbeigšanas un likvidēšanas kārtību un aizsargjoslu noteikšanas metodiku ap dzīvnieku kapsētām".
- ³ Likuma "Par pašvaldībām" 43.panta trešā daļa.
- ⁴ Skatīts: Igaunijā – Kapsētu likums (pieņemts 23.02.2011., ar grozījumiem, kas pieņemti 19.02.2014. un 18.02.2015.), Lietuvā – Mirstīgo atlieku apbedīšanas likums (pieņemts 20.12.2007., ar grozījumiem, kas pieņemti līdz 01.12.2011.).
- ⁵ Jūrmalas pilsētas domes 21.01.2016. lēmums Nr.1 (protokols Nr.1, 2.punkts) "Par Jūrmalas pilsētas pašvaldības iestādes "Jūrmalas kapi" maksas pakalpojumiem".
- ⁶ Saskaņā ar maksas pakalpojumu izcenojumu – vienreizēja maksa par jaunas kapavietas nosprašanu, uzmērīšanu un ierādīšanu pašvaldības kapsētā.
- ⁷ "Kapu saimniecības pakalpojumu cenas" (apstiprinājis 11.01.2017. SIA "Dobeles komunālie pakalpojumi" valdes loceklis).
- ⁸ Carnikavas novada pašvaldības aģentūras "Carnikavas Komunālserviss" sniegto maksas pakalpojumu Carnikavas kapsētā cenrādis (1.pielikums Carnikavas novada domes 20.04.2011. saistošajiem noteikumiem Nr.CND/SN/2011/8), Carnikavas novada domes 22.03.2017. saistošo noteikumu Nr.SN/2017/5 redakcijā).
- ⁹ Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta maksas pakalpojumu cenrādis (apstiprināts ar Rīgas domes 19.03.2013. lēmumu Nr.5964 (Rīgas domes 24.09.2013. lēmuma Nr.184 redakcijā)).
- ¹⁰ Maksa par kapavietas ierādīšanu nav noteikta revīzijas izlasē iekļautajās Aglonas novada, Engures novada, Kārsavas novada, Priekules novada un Rojas novada pašvaldībās.
- ¹¹ Rūjienas novadā, Jūrmalas pilsētā, Raunas novada Drustu pagastā, Kuldīgas pilsētā, Skrundas pilsētā un Olaines novadā.
- ¹² Piemēram: norādes, piebraucamie ceļi, auto stāvlaukumi, teritorijas apgaismojums, informācijas stendi, kapsētu celiņi, labierīcības, soliņi, atkritumu urnas, ērtas ūdens ņemšanas vietas, kapusvētku norises vietas aprīkojums.
- ¹³ <http://raim.gov.lv/cms/tiki-index.php?page=Municipality>, skatīts 21.08.2017.
- ¹⁴ PMLP dati
http://www.pmlp.gov.lv/lv/assets/documents/Iedzivotaju%20reģistrs/07022017/ISPV_Pasvaldibas_iedzivotaju_s_kaits.pdf, skatīts 21.08.2017.
- ¹⁵ Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma 7.panta otrās daļas 3.punkts.
- ¹⁶ PMLP dati uz 01.01.2012. un 01.01.2017. <http://www.pmlp.gov.lv/lv/sakums/statistika/iedzivotaju-registrs/arhivs.html> skatīts 21.08.2017.
- ¹⁷ <http://raim.gov.lv/cms/tiki-index.php?page=Datu+atlase>, skatīts 21.08.2017.
- ¹⁸ Pašvaldības 30.06.2017. vēstule Nr.2.1.20/17/852–N, 09.08.2017. vēstule Nr.2.1.20/17/1026–N.
- ¹⁹ Pašvaldības un PSIA "Priekules nami" 08.02.2016. deleģēšanas līgums Nr.2.2.2/43.
- ²⁰ Saistošie noteikumi Nr.13 "Priekules novada atvērto un daļēji slēgto kapsētu uzturēšanas un darbības noteikumi" (apstiprināti ar Priekules novada domes 30.09.2010. lēmumu (protokols Nr.16, 1.punkts)), 1.9.apakšpunkts.
- ²¹ Saistošie noteikumi Nr.13 "Priekules novada atvērto un daļēji slēgto kapsētu uzturēšanas un darbības noteikumi" (apstiprināti ar Priekules novada domes 30.09.2010. lēmumu (protokols Nr.16, 1.punkts)).
- ²² Saistošie noteikumi Nr.13 "Priekules novada atvērto un daļēji slēgto kapsētu uzturēšanas un darbības noteikumi" (apstiprināti ar Priekules novada domes 30.09.2010. lēmumu (protokols Nr.16, 1.punkts)), 4.1. un 4.2.apakšpunkts.
- ²³ Saistošie noteikumi Nr.13 "Priekules novada atvērto un daļēji slēgto kapsētu uzturēšanas un darbības noteikumi" (apstiprināti ar Priekules novada domes 30.09.2010. lēmumu (protokols Nr.16, 1.punkts)), 4.3.apakšpunkts.

- ²⁴ Saistošie noteikumi Nr.13 "Priekules novada atvērto un daļēji slēgto kapsētu uzturēšanas un darbības noteikumi" (apstiprināti ar Priekules novada domes 30.09.2010. lēmumu (protokols Nr.16, 1.punkts)), 5.punkts.
- ²⁵ Saistošie noteikumi Nr.13 "Priekules novada atvērto un daļēji slēgto kapsētu uzturēšanas un darbības noteikumi" (apstiprināti ar Priekules novada domes 30.09.2010. lēmumu (protokols Nr.16, 1.punkts)), 10.1.apakšpunkts.
- ²⁶ Nolīgums starp Eiropas Kopienu un Krievijas Federāciju par vīzu atvieglinātu izsniegšanu Eiropas Savienības un Krievijas Federācijas pilsoņiem (apstiprināts ar Eiropas Savienības Padomes 19.04.2007. lēmumu 2007/340/EK), 4.panta 1.punkta k)apakšpunkts.
- ²⁷ Pamatojuma dokuments ir nevis PMLP apstiprināts ielūgums, bet oficiāls dokuments, kas apliecina kapa esamību un ģimenes vai cita veida saikni starp pieprasītāju un apglabāto personu.
- ²⁸ Pašvaldības 30.06.2017. vēstule Nr.2.1.20/17/852–N.
- ²⁹ Pašvaldības 10.03.2017. vēstule Nr.2.1.20/17/306–N, 30.06.2017. vēstule Nr.2.1.20/17/852–N, 09.08.2017. vēstule Nr.2.1.20/17/1026–N, deleģēšanas līguma pielikumi: Tāme–kalkulācija Priekules pilsētas labiekārtošanas darbiem 2015.gadam un Tāme–kalkulācija Priekules pilsētas labiekārtošanas darbiem 2016.gadam.
- ³⁰ MK 19.02.2013. rīkojums Nr.58 "Par Konceptiju par publisko pakalpojumu sistēmas pilnveidi". Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likumu valsts pārvalde sastāv no tiešās pārvaldes (Latvijas Republikas kā sākotnējās publiskās personas iestādes un amatpersonas) un pastarpinātās pārvaldes (atvasinātu publisku personu iestādes un amatpersonas (tajā skaitā pašvaldības kā atvasinātas publiskas personas iestādes un amatpersonas)). Tādējādi šajā dokumentā ar terminu "valsts pārvalde" tiek domāta gan tiešā valsts pārvalde, gan arī pašvaldības.
- ³¹ VARAM izstrādātais "Publisko pakalpojumu sniegšanas rekomendējama modelis", 2013.gads, http://www.varam.gov.lv/lat/fondi/ESper07_13/15120/?doc=13506, skatīts 07.04.2016.
- ³² MK 06.03.2007. noteikumu Nr.171 "Kārtība, kādā iestādes ievieto informāciju internetā" 11.3.apakšpunkts.
- ³³ Saistošie noteikumi Nr.13 "Priekules novada atvērto un daļēji slēgto kapsētu uzturēšanas un darbības noteikumi" (apstiprināti ar Priekules novada domes 30.09.2010. lēmumu (protokols Nr.16, 1.punkts)).
- ³⁴ <http://www.priekulesnovads.lv/pub/?id=414>, skatīts 21.08.2017.
- ³⁵ Saistošie noteikumi Nr.13 "Priekules novada atvērto un daļēji slēgto kapsētu uzturēšanas un darbības noteikumi" (apstiprināti ar Priekules novada domes 30.09.2010. lēmumu (protokols Nr.16, 1.punkts)).
- ³⁶ Saistošo noteikumu Nr.13 "Priekules novada atvērto un daļēji slēgto kapsētu uzturēšanas un darbības noteikumi" (apstiprināti ar Priekules novada domes 30.09.2010. lēmumu (protokols Nr.16, 1.punkts)) 10.punkts.
- ³⁷ VARAM izstrādātā "Metodiskā rokasgrāmata par pakalpojumu sniegšanas un kvalitātes jautājumiem", 2013.gads, <http://www.sif.gov.lv/nodevumi/nodevumi/3127/PPS%20rokasgramata%20v07a.pdf>, skatīts 07.04.2016.
- ³⁸ Saistošie noteikumi Nr.13 "Priekules novada atvērto un daļēji slēgto kapsētu uzturēšanas un darbības noteikumi" (apstiprināti ar Priekules novada domes 30.09.2010. lēmumu (protokols Nr.16, 1.punkts)), 4.3.4.apakšpunkts.
- ³⁹ Saistošie noteikumi Nr.13 "Priekules novada atvērto un daļēji slēgto kapsētu uzturēšanas un darbības noteikumi" (apstiprināti ar Priekules novada domes 30.09.2010. lēmumu (protokols Nr.16, 1.punkts)), 5.1.apakšpunkts.
- ⁴⁰ Pašvaldības 30.06.2017. vēstule Nr.2.1.20/17/852–N un 09.08.2017. vēstule Nr.2.1.20/17/1026–N.
- ⁴¹ Kopējs reģistrs Lībju un Mālkalna kapsētām.
- ⁴² Tiek norādīts: jauna vieta/ģimenes kapavieta, vietu skaits ģimenes kapavietā.
- ⁴³ Tiek norādīts kapsētas sektors, rinda un vieta.
- ⁴⁴ Saistošie noteikumi Nr.13 "Priekules novada atvērto un daļēji slēgto kapsētu uzturēšanas un darbības noteikumi" (apstiprināti ar Priekules novada domes 30.09.2010. lēmumu (protokols Nr.16, 1.punkts)), 4.2.2. un 4.2.3.apakšpunkts.
- ⁴⁵ Saistošie noteikumi Nr.13 "Priekules novada atvērto un daļēji slēgto kapsētu uzturēšanas un darbības noteikumi" (apstiprināti ar Priekules novada domes 30.09.2010. lēmumu (protokols Nr.16, 1.punkts)), 1.2.11. un 1.2.13.apakšpunkts.
- ⁴⁶ Pašvaldības 30.06.2017. vēstule Nr.2.1.20/17/852–N.
- ⁴⁷ Saistošie noteikumi Nr.13 "Priekules novada atvērto un daļēji slēgto kapsētu uzturēšanas un darbības noteikumi" (apstiprināti ar Priekules novada domes 30.09.2010. lēmumu (protokols Nr.16, 1.punkts)), 3.3., 4.3.1., 5.1.7.apakšpunkts.
- ⁴⁸ Valsts kontroles un Pašvaldības 27.01.2017. intervijas protokols.
- ⁴⁹ Pašvaldības 30.06.2017. vēstule Nr.2.1.20/17/852–N un 09.08.2017. vēstule Nr.2.1.20/17/1026–N.

- ⁵⁰ Attīstības plānošanas sistēmas likuma 3.panta otrā daļa, 4.pants, 6.panta otrā un trešā daļa, MK 14.10.2014. noteikumu Nr.628 "Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem" 22.–24.punkts, Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 3.pants.
- ⁵¹ Apstiprināta ar Priekules novada domes 25.07.2013. lēmumu (protokols Nr.3, 5.punkts).
- ⁵² Apstiprināta ar Priekules novada domes 25.07.2013. lēmumu (protokols Nr.3, 6.punkts).
- ⁵³ Attīstības programma, Stratēģiskā daļa (apstiprināta ar Priekules novada domes 25.07.2013. lēmumu (protokols Nr.3, 6.punkts)), nodaļa "Vidēja termiņa attīstības prioritātes un rīcības virzieni", apakšnodaļa "1.anketa. Izvērtējums par pakalpojumu groza pašreizējo aizpildījumu un nepieciešamo investīciju apjomu", 82.–83.lpp., un nodaļa "Priekules novada attīstības stratēģija finansējuma piesaistei", prioritāte "3. Veidot augstas kvalitātes dzīves vidi, saglabāt dabas vidi un sekmēt nomaļo teritoriju attīstību", mērķis "3.1. Apdzīvoto vietu un lauku teritoriju dzīvotspēja", 200.lpp.
- ⁵⁴ Attīstības programmas izstrādes darbnīca, 06.01.2011. darba grupa Priekules pilsētā.
- ⁵⁵ Attīstības programma (apstiprināta ar Priekules novada domes 25.07.2013. lēmumu (protokols Nr.3, 6.punkts)), nodaļa "Teritorijas vispārīgais raksturojums" 2.1.5. Sabiedrības SVID, 200.lpp.
- ⁵⁶ Attīstības programma, Stratēģiskā daļa (apstiprināta ar Priekules novada domes 25.07.2013. lēmumu (protokols Nr.3, 6.punkts)), nodaļa "Vidēja termiņa attīstības prioritātes un rīcības virzieni", apakšnodaļa "1.anketa. Izvērtējums par pakalpojumu groza pašreizējo aizpildījumu un nepieciešamo investīciju apjomu", 82.–83.lpp.
- ⁵⁷ Attīstības programma, Stratēģiskā daļa (apstiprināta ar Priekules novada domes 25.07.2013. lēmumu (protokols Nr.3, 6.punkts)), nodaļa "Vidēja termiņa attīstības prioritātes un rīcības virzieni", apakšnodaļa "1.anketa. Izvērtējums par pakalpojumu groza pašreizējo aizpildījumu un nepieciešamo investīciju apjomu", 83.lpp.
- ⁵⁸ Pašvaldības 30.06.2017. vēstule Nr.2.1.20/17/852–N.
- ⁵⁹ Attīstības programma, Stratēģiskā daļa (apstiprināta ar Priekules novada domes 25.07.2013. lēmumu (protokols Nr.3, 6.punkts)), nodaļa "Priekules novada attīstības stratēģija finansējuma piesaistei", prioritāte "3. Veidot augstas kvalitātes dzīves vidi, saglabāt dabas vidi un sekmēt nomaļo teritoriju attīstību", mērķis "3.1. Apdzīvoto vietu un lauku teritoriju dzīvotspēja", 200.lpp.
- ⁶⁰ "3. Veidot augstas kvalitātes dzīves vidi, saglabāt dabas vidi un sekmēt nomaļo teritoriju attīstību".
- ⁶¹ "3.1. Apdzīvoto vietu un lauku teritoriju dzīvotspēja".
- ⁶² "2. Nodrošināt centra līmenim atbilstošus pakalpojumus visu līmeņu centros (sistēmas veidošana)".
- ⁶³ Attīstības programma, Stratēģiskā daļa (apstiprināta ar Priekules novada domes 25.07.2013. lēmumu (protokols Nr.3, 6.punkts)), nodaļa "Vidēja termiņa attīstības prioritātes un rīcības virzieni", apakšnodaļa "1.anketa. Izvērtējums par pakalpojumu groza pašreizējo aizpildījumu un nepieciešamo investīciju apjomu", 82.–83.lpp.
- ⁶⁴ Attīstības programma, Stratēģiskā daļa (apstiprināta ar Priekules novada domes 25.07.2013. lēmumu (protokols Nr.3, 6.punkts)), nodaļa "Īstenošanas uzraudzības un novērtēšanas kārtība", apakšnodaļa "1. Attīstības programmas uzraudzības process un aktualizācija", 261.–262.lpp.
- ⁶⁵ Pašvaldības 30.06.2017. vēstule Nr.2.1.20/17/852–N.
- ⁶⁶ Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 3.panta pirmā daļa.
- ⁶⁷ Priekules novada domes 27.02.2014. lēmums "Par naudas ieguldījumu SIA "Priekules slimnīca pamatkapitālā" (protokols Nr.5, 7.punkts).
- ⁶⁸ Pašvaldības 30.06.2017. vēstule Nr.2.1.20/17/852–N.
- ⁶⁹ Priekules novada domes noteikumi "Par Priekules novada pašvaldības budžeta izstrādāšanu, apstiprināšanu, izpildi un kontroli" (apstiprināti ar Priekules novada domes 29.10.2015. lēmumu (protokols Nr.15, 1.punkts)), 21.punkts, 16.3. un 20.6.apakšpunkts.
- ⁷⁰ Skatīt, piemēram, PSIA "Priekules nami" tāmi–kalkulāciju Priekules pilsētas labiekārtošanas darbiem 2016.gadā.
- ⁷¹ Skatīt, piemēram, Priekules novada pašvaldības 19.01.2016. saistošo noteikumu Nr.1 "Par Priekules novada pašvaldības budžetu 2016.gadam" pielikumu Nr.6 "Ziņojums par Priekules novada pašvaldības 2016.gada budžetu", 6.–7.lpp.
- ⁷² Skatīt, piemēram, Priekules novada pašvaldības 19.01.2016. saistošo noteikumu Nr.1 "Par Priekules novada pašvaldības budžetu 2016.gadam" pielikumu Nr.4 "Priekules novada pašvaldības 2016.gada budžeta lielākās investīcijas EUR un prioritārie projekti", 1.–3.lpp.
- ⁷³ Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.pants.
- ⁷⁴ Gādāt par kapsētu un beigto dzīvnieku apbedīšanas vietu izveidošanu un uzturēšanu.
- ⁷⁵ Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.pants.
- ⁷⁶ Ekonomikas un finanšu vārdnīca. Rīga: Apgāds Norden AB – 2003., 350.lpp.
- ⁷⁷ Spēkā tikai Ogres pilsētā.

⁷⁸ Noteikts rezervējamās kapavietas platības ierobežojums – līdz 12 kvadrātmetriem.

⁷⁹ Šāds maksājums noteikts tikai Alūksnes pilsētas kapsētās.

⁸⁰ Personām, kuras vecākas par 65 gadiem ar mērķi, lai šajā kapavietā tiktu apglabāta šī persona.

⁸¹ Kā arī personām, kurām kapsētā apbedīti radinieki.